

Joulu saapuu sairaalaan

Teemana organisaatio- muutokset

Sairaanhoitopiirin organisaatiomuutokset käynnistyivät jo muutama vuosi sitten. Ensi vuoden alussa on vuorossa isompi muutos. Mitä ja miksi tapahtuu?

Loimaan synnytykset TYKSiin

Muutos tuo noin 200 synnytystä vuodessa lisää TYKSiin.

Sairaalapapin joulu

TYKSiin johtava sairaalapappi Hilikka Kakko-Helle on päivystänyt viitenätoista jouluna. Jouluihin mahtuu iloa ja surua.

Korttien keräilijä

Ammattimies Esa Salmisella on huikean iso Raisio-korttien kokoelma. Vanhimmat kortit ovat viime vuosisadan vaihteesta.

Hyvää joulumieltä kaikille!

Näin joulun alla on mukava pysähtyä hetkeksi muistelemaan kuluneen vuoden tapahtumia. Sairaalan tehtäväkenttä säilyi melko vakiona vuodesta toiseen. Silti jokainen vuosi tuo tullessaan monia uusia asioita. Jokaisella erikoisalalla otetaan käyttöön ainakin muutamia uusia hoitomenetelmiä, laitteita, lääkkeitä... Juuri tässä piilee yksi tärkeä, meitä kaikkia motivoiva asia: kehitämme toimintaamme entistä laadukkaammaksi ja tehokkaammaksi, jotta potilaamme saisivat oikeaan aikaan parasta mahdollista hoitoa.

Totuuden hetki sairaalatoiminnassa on varsinainen potilaskontakti. Sen hyvä toteuttaminen vaatii kuitenkin paljon näkymätöntä taustatyötä. Noin kolmannes sairaalan henkilökunnasta ei osallistu välittömään potilastyöhön, mutta heidän välillinen panoksensa kokonaisuuden toteuttamisessa on välttämätöntä. He ovat luomassa edellytyksiä laadukkaalle potilastyölle. Sairaalatyö on todellista tiimityötä. Siksi on tärkeää, että eri ammattialojen keskinäinen arvostus ja hyvä yhteistyö sairaalassa toteutuu.

Vuosi 2008 alkoi kuumissa tunnelmissa varsinkin operatiivisen hoidon tulosryhmän yksiköissä, kun hoitotakuun miljoonan euron uhkasakko painoi päälle ja jouduttiin suunnittelemaan ja toteuttamaan noin 1000 leikkaustoimenpiteen ylimääräinen urakka kesäkuun loppuun mennessä. Selviydyimme siitä mallikkaasti ja saimme monia ylistäviä kommentteja valtakunnallisellakin tasolla. Tiimityö toteutettiin hienosti. Uhkasakot vältettiin ja nekin rahat voitiin käyttää järkevästi potilashoitoon.

Konservatiivisen hoidon tulosryhmässä puolestaan siirtoviivepotilaiden kasvava määrä alkuvuodesta aiheutti merkittävän haasteen, joka ilmeni käytännössä käytävapotilaiden määrän lisääntymisenä. Tätä vastaan ideoitiiin lääkkeet tulosryhmän sisällä: huhtikuun ja kesäkuun alusta alettiin soveltaa uusia käytäntöjä potilaiden ottamisessa osastoille ja kotiuttamisessa. Toteutukseen tarvittava tiimi laajeni yli organisaatorajojen terveystieteiden suuntaan ja taas saatiin toivottuja tuloksia.

Kesän 2008 aikana jouduimme kokemaan historiamme vaikeimmat tietotekniikan häiriötilanteet. Potilashoidon

onnistumisen näkökulmasta oli korvaamatonta, että kaikki puhalsivat taas yhteen hiileen. Henkilökuntamme venyi yhdessä tuumin hienoihin suorituksiin poikkeustilanteissa ja syntyneet epäselvyydet ja ruuhkat saatiin puretuksi.

Kuluvan syksyn aikana sairaalainfektioiden uhka on realisoitunut huolestuttavasti. Vastaiskun käynnistänyttä sairaalahygieniayksikköä emme jätä yksin, vaan otamme taas käyttöön tehokkaan aseemme eli tiimityön. Sairaalainfektioiden kurissa pitäminen vaatii kaikkien osallistumista.

Vuoden 2008 päättyessä voimme ylpeänä ja hyvällä mielellä katsoa taaksepäin. Vaikeuksien voittaminen tuo hyvän mielen. Siihen on aihetta kaikilla sairaanhoitopiirin työntekijöillä.

Johdon puolesta koko henkilökuntaamme kuluneesta vuodesta 2008 kiittäen ja hyvää joulumieltä toivottaen,

Turkka Tunturi
johtajaylilääkäri

Trevliga julkänslor för alla!

Så här invid julen är det trevligt att stanna upp och reflektera på det gångna årets händelser. Sjukhusets arbetsfält hålls rätt så lika från ett år till ett annat. Ändå bringar varje år med sig många nya saker. Man tar i bruk i alla fall några nya vårdmetoder, apparater, mediciner o.s.v. inom varje specialitet. Just här ligger en viktig faktor som motiverar oss alla: vi utvecklar vår verksamhet till ännu högklassigare och effektivare, så att våra patienter skulle få den bästa möjliga vården vid rätt tidpunkt.

Sanningens stund inom sjukhusverksamheten är den egentliga patientkontakten. God genomförelse av den kräver dock mycket osynligt bakgrundsarbete. Ungefär en tredjedel av sjukhusets personal deltar inte i det omedelbara patientarbetet, men deras indirekta insats i genomförandet av helheten är oumbärlig. De skapar förutsättningarna för högklassigt patientarbete. Sjukhusarbetet är verkligen lagarbete. Därför är det viktigt att man inom sjukhuset samspeglar respekterar de olika yrkesbranscherna och att ett gott samarbete förverkligas.

Året 2008 började i heta tecken i synnerhet i enheterna inom resultatgruppen för den operativa vården, då vårdgarantins hotböter på en miljon euro flåsade i nacken och man var tvungen att planera och genomföra en extra arbetsbörda på ca 1000 operativa åtgärder före slutet av juni. Vi avklarade detta elegant och fick många lovordande kommentarer även på riksnivå. Lagarbetet genomfördes fint. Man klarade sig undan hotböterna och även de pengar kunde användas på ett förnuftigt sätt till patientvård.

I resultatområdet för den konservativa vården orsakade i sin tur den ökande mängden patienter inom försenad

överföring en betydande utmaning, vilken i praktiken syntes som ett ökat antal patienter i korridorerna. Mot detta kom man upp med medicinen inom resultatgruppen: från och med maj och början av juni började man tillämpa nya tillvägagångssätt i hur patienter intogs och skrevs ut från avdelningarna. Teamet som krävdes för att genomföra detta växte över organisationsgränserna mot hälsovårdscentralerna och igen uppnådde man önskad resultat.

Under sommaren 2008 hamnade vi ut för vår historias svåraste informationsteknologiska störningar. Det var oersättligt från synvinkeln av att patientvården skulle lyckas att alla igen arbetade för samma mål. Tillsammans presterade vår personal igen utmärkt under undantagstillstånd och man lyckades avklara oklarheter och rusningar som hade uppstått.

Under pågående höst har sjukhusinfektionernas hot förverkligats på ett oroväckande sätt. Vi lämnar inte ensamheten för sjukhushygien som startade motangreppet, utan tar igen i bruk vårt effektiva vapen, d.v.s. lagarbetet. Det krävs att alla deltar för att sjukhusinfektionerna hålls i styr.

Då året 2008 tar slut kan vi stolt och med gott sinne se bakåt. Man får sinnesfrid av att överkomma svårigheter. Alla anställda inom sjukvårdsdistriktet har skäl för detta.

För ledningens del tackande hela vår personal för det gångna året 2008 och önskande julefrid,

Turkka Tunturi
chefläkare för distriktet

SISÄLTÖ 15.12.2008

Kuukauden kirjoitus:	
Hyvää joulumieltä kaikille!	2
Månadens skrivelse:	
Trevliga julkänslor för alla!	2
Loimaan synnytykset TYKSiin	3
T-sairaalan ensimmäiset uudet tilat käyttöön tammikuussa	3
Organisaatio muuttuu ja kehitty - miksi?	4
Alueellisen erikoissairaanhoidon toimiala .	5
Yhteistyö on kaikkien etu	5
Kentällä ollaan odottavalla kannalla	5
Mera makt åt de små sjukhusen.....	6
Sairaanhoitollisten palvelujen erityisosaamista.....	7
Tykslabissa suunta selvillä.....	7
Kuvantamiskeskus valmis Sapaan	8
Patologian yksiköllä haasteita	8
Ylihoitajien uusi rooli Sapassa	8
Välinehuolto organisoituu	9
Kliinisestä neurofysiologiasta oma palvelualue	9
Lääkehuollossa ei suuria mullistuksia	9
Teknisten palvelujen tulosyksikkö	10
Henkilöstötoimistossa palvelut paranevat	10
Huollon toimialalla edessä iso prosessi ..	10
Siivottava ei lopu	11
Ammattimies ajan tasalla	11
Sarvesta härkää: Viestintä organisaatiomuutosten kulmakivi	11
Joulu joutuu sairaalaan.....	12
Terveellistä joulua	13
Sairaalapapin jouluun sopii iloa ja surua	13
TYKS-säätiöltä apurahoja ja tunnustuspalkinto	15
Harrastuksena korttien keräily	16
SuPerilaiset juhlivat iloissa tunnelmissa.....	16

Kannessä

Salon aluesairaalan lasten- ja nuorten yksikön joulukuusta koristelevat sairaanhoitaja Tarja Kauhanen (vas.), sairaanhoitaja Auli Paasikivi-Harju ja osastonhoitaja Soili Kirjonen. Kuva: Jouko Lahti

HOSPITAALI - Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 2. vuosikerta Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta: Mervi Haarala, Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta, Anneli Lautaro, Markku Näveri, Virpi Pakkanen, Tom Riski, Marja-Leena Veijola. Taitto ja toimitus: Pramedia Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: Puh. 313 1103 tai tiedotus@tyks.fi. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Hospitaali-lehden toimitus, PL 52, 20521, Turku. Ilmestyminen: Ilmestyy 8 kertaa vuonna 2008. ISSN 1796-8062.

T-sairaalan ensimmäiset uudet tilat käyttöön tammikuussa

T-sairaalan laajennuksen D-siipi on siinä kunnossa, että sen kellarikerros ja 1.-3. kerrokset otetaan käyttöön heti vuodenvaihteen jälkeen. Samalla Hämeenkadun puoleinen 2. kerroksen sisäänkäynti 18A muuttuu jälleen pääsisäänkäynniksi 5.1. alkaen ja 1. kerroksen väliaikainen ”pääsisäänkäynti” 18F suljetaan 9.1.2009 alkaen. Tämä pitää ottaa huomioon potilaskutsukirjeissä ja muutoinkin sairaalaan tulijoita opastettaessa.

D-siiven miehittäminen käynnistyy 5.1., kun kirurgian poliklinikka alkaa muuttonsa B-siiven 3. kerroksesta D-siiven 2. kerrokseen. Poli ottaa potilaita vastaan uusissa tiloissa jo 12.1.

Hallintoväki muuttaa B-siiven 4. kerroksesta D-siiven 3. kerrokseen 8.-9.1. Päiväkirurginen osasto muuttaa kokonaan pois T-sairaalaan 12.1. alkaen. Osa toiminnasta siirtyy Raision sairaalaan ja osa Kirurgiseen sairaalaan, joissa leikkaustoimin-

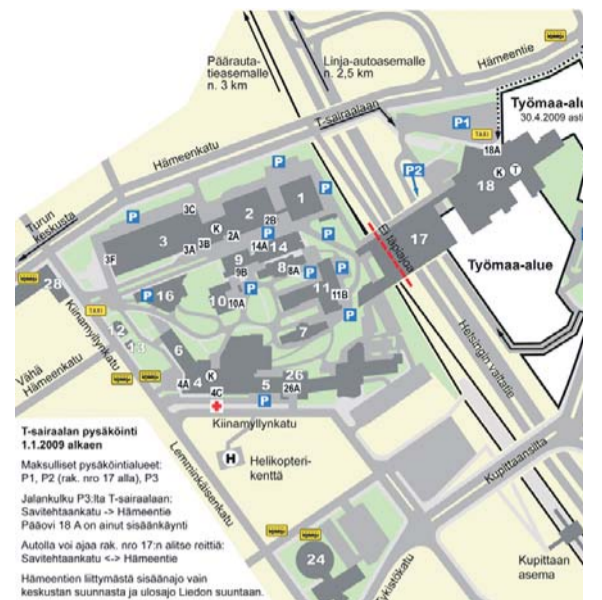
ta jatkuu taas 19.1. Urologian poliklinikka pakkaa laatikkonsa C-siiven 3. kerroksessa 12.1. ja ottaa vastaan potilaita uusissa tiloissa D-siiven 1. kerroksessa 15.1. alkaen.

T-sairaalan iso auditorio on käytettävissä pitkän tauon jälkeen vuoden alusta alkaen. D-siiven ylemmät kerrokset valmistuvat vappuun mennessä ja seuraava muuttoaalto on toukokuussa.

Savitehtaankadun puolelta pääsee jatkossakin ajamaan alueelle. Jos auton jättää Savitehtaankadun reunassa olevalle parkkialueelle, pitää kävellä Hämeentien puolelle sisäänkäyntiä (18A) varten. Voi myös ajaa työmaiden ohi ja P-rakennuksen alitse Hämeentien puolelle, jonne rakennetaan ensi vuoden alkupuoliskolla lisää pysäköintipaikkoja.

Liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä ajanjaksolta 1.1.–30.4. on saatavissa opaskartta TYKSin keskusvarastosta (PT37sr1, tilauskoodi 220857). Tilanne muuttuu taas jonkin verran toukokuussa, kun D-siiven rakennustyömaa väistyy pois.

T-sairaalaan on saatavissa lokakuussa otettuja ilmakuvia internet-sivulla www.vssh.fi/2354/4387.

Loimaan synnytykset TYKSiin

Markku Näveri

Loimaan aluesairaalan synnytystoiminta loppuu vuodenvaihteessa ja synnytykset siirtyvät TYKSiin. Naistenklinikan ylilääkäri **Risto Erkkola** pitää muutosta perusteltuna:

– Synnytysten määrä Loimaalla on laskenut 350:stä noin 250:een, mikä ylittää kipurajan. Ympäri vuorokautinen gynekologi- ja anestesiapäivystys olisi käynyt liian kalliiksi näin pienelle synnyttäjämäärälle, joten kustannukset sanelivat pitkälti lakkautuksen.

Erkkola painottaa, että Loimaan synnytystoiminnan laatu on ollut korkea, yhteistyö TYKSin kanssa hyvä eikä lakkautusaloite tullut naistenklinikalta.

Naistenklinikan synnytysten määrä nousee tänä vuonna yli 4000:n. Osastonylilääkäri **Ulla Ekblad** arvioi muutoksen tuovan lisää noin 200 synnytystä. Osastonhoitaja **Christel Lindqvistin** huolena on, että synnyttäjien päivittäistä määrää on mahdotonta ennakoita:

Loimaalta ei siirry henkilökuntaa TYKSiin. Siksi naistenklinikka havitteli viittä uutta kättilöä ja yhtä lääkäriä, mutta sai kolme ja osa-aikaisen lääkärin.

– Hävisimme väennön, Erkkola myöntää.

Yöhön lisää väkeä

Kättilöiden määrästä suhteessa työn määrään siksi sitten kättilöiden huoli turvallisesta ja laadukkaasta hoidosta.

– Lapsen ja äidin turvallisuus ei toistaiseksi ole ollut vaarassa, mutta hoidon yksilöllisyys ja laatu ovat ruuhkahuippuina kärsineet, kun emme voi pitää kiinni siitä, että yksi ja sama kättilö hoitaisi synnyttäjän. Yhtä synnyttäjää kohti voi olla neljä eri kättilöä ja yhdellä kättilöllä monta synnyttäjää, kuvaa kättilö **Anneli Skovbjerg**.

Mennyttä syksyä Skovbjerg pitää hektisenä, varsinkin ruuhkahuippujen osalta, jotka ajoittuvat usein öihin. Osastonhoitaja Lindqvist vahvistaa synnytysten tapahtuvan nykyään useimmin yöllä, ja silloin lisävoimia kaivataan:

Kättilöt ovat iloisia väkeä ja synnytysosastolla on hyvä henki, todistavat Anneli Skovbjerg (vas.) ja Christel Lindqvist

– Meillä on öisin viisi kättilöä ja lastenhoitaja. Tarve olisi kuusi kättilöä ja lastenhoitaja.

Ulla Ekblad kertoo, että muutoksia on tapahtunut myös synnyttäjissä: äidit ovat iäkkäämpiä, joskus sairaampia; päihdeäidit, maahanmuuttajaäidit, eristyspotilaat ja tehohoitoa synnytyssalissa vaativat potilaat sitovat kättilön aiempaa useammin.

Mycs äitiyspoliklinikakäynnit ja soitot ovat jatkuvasti lisääntyneet. Naistenklinikka onkin panostanut netti-informaatioon: klinikan kotisivu on ajantasainen ja kiitettävän runsassisältöinen.

Risto Erkkola kertoo tilanteesta puhutun runsaasti henkilöstön kanssa.

– Käytämme resurssimme viisaasti. Joudumme priorisoimaan, mutta kriittisissä kohdissa emme tingi. Henkilökuntamme kokenut silmä osaa kertoa, mitä vaaditaan.

Sekä Erkkola että Ekblad jakavat huolen, että kättilöiden määrä ei ole riittävä, ja asiaan palataan, kunhan ensi vuodesta karttuu kokemuksia.

Kättilöt ovat huolissaan tulevaisuudesta, mutta Anneli Skovbjerg muistaa hyvätkin puolet:

– Saamme tehdä palkitsevaa työtä, meillä on positiivinen elämänsen ja hauskaa keskenämme.

Osastonhoitaja Lindqvist tietää tuoreen hyvinvointitutkimuksen tulosten kertovan synnytysosaston ilmapiirin olevan kelpo tolalla.

Ja mikä tärkeintä: kevään asiakaskyselyn mukaan synnyttäjät ovat osastoon ja klinikkaan erittäin tyytyväisiä.

Resurssien muutokset synnytysten siirtyessä Loimaalta TYKSiin

Synnytysten lakkauttamisesta aiheutuvat resurssimuutokset Loimaan aluesairaalaan (talousarvio 2009):

- 3 laitoshuoltajan viran lakkautus -91 100,-
- gynekologin viran lakkautus -109 300,-
- päivystyksen väheneminen -121 600,-

Tästä ohjataan 104 000 euroa alueellisen erikoissairaanhoidon erikoislääkärin palvelujen parantamiseen ja 218 000 euroa TYKSin synnytystoimintaan.

TYKS saa seuraavat resurssilisäykset (talousarvio 2009):

- 3 kättilön tointa 130 200,-
- naistentautien erikoislääkärin 60 % virka 44 800,-
- lastentautien erikoislääkärin 50 % virka 40 000,-

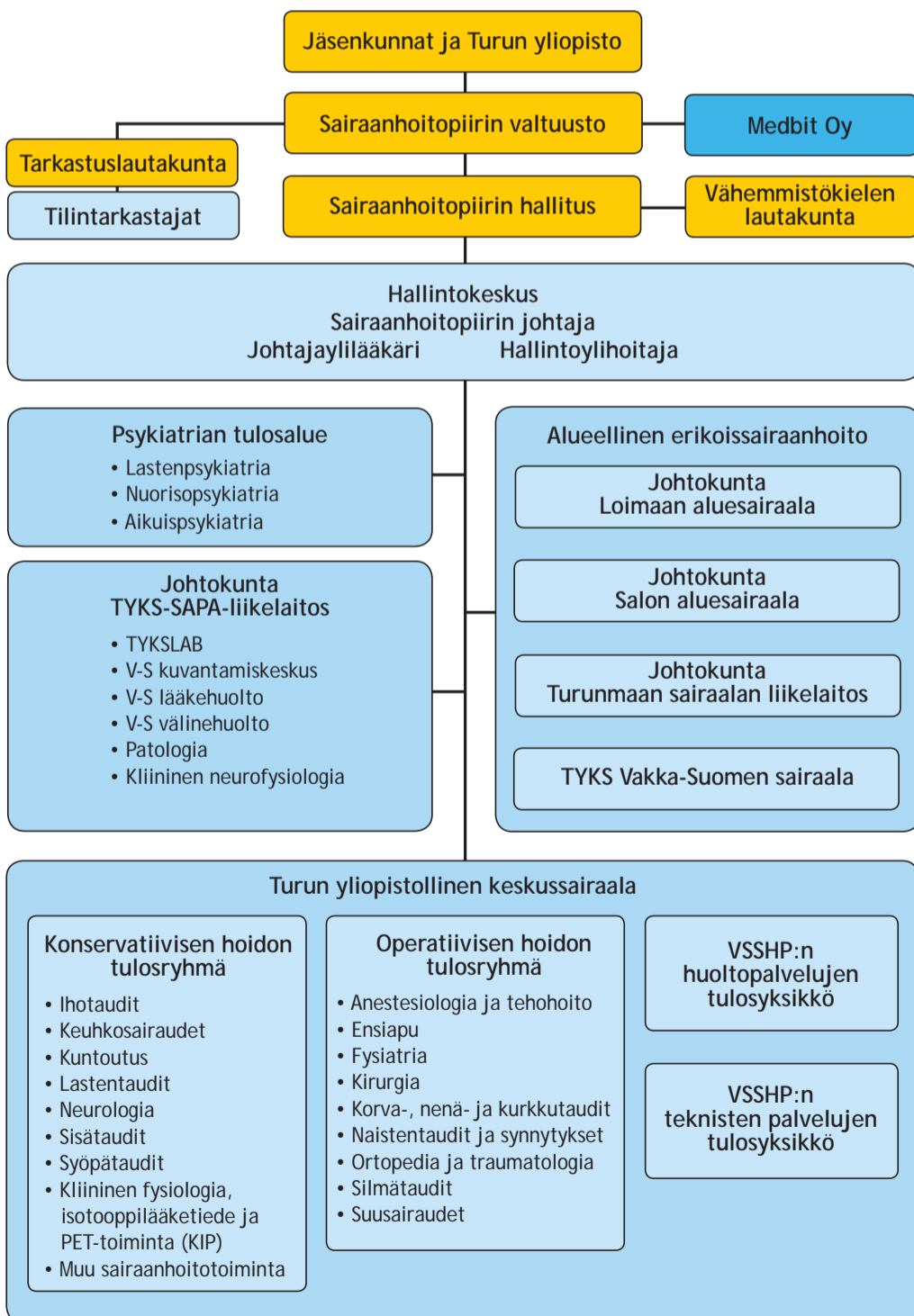
Loimaan aluesairaalan synnytys- ja naistentautien vuodeosaston sulkeutuessa osaston henkilökunta jatkaa työtään aluesairaalan naistentautien vuodeosastolla sekä naistentautien, äitiyshuollon, syöpätautien ja lastentautien poliklinikoilla. Lakkautettava osasto tarjoaa väistötilat kirurgisen osaston remontin ajaksi vuonna 2009. Sen jälkeen tilat vuokrataan terveyskeskukselle 120 000 euron vuosivuokraa vastaan

TEEMA: ORGANISAATIOMUUTOKSET

Organisaatio muuttuu ja kehittyy - miksi?

Tekstit: Esa Halsinaho, Jouko Lahti, Mathias Luther, Markku Näveri, Pirkko Soininen ja Tarja Välimäki
Kuvat: Oona Laato, Jouko Lahti, Mathias Luther, Markku Näveri, Pirjo Penger ja Tarja Välimäki

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri 1.1.2009 -

Sairaanhoitopiirimme organisaatiomuutokset käynnistyivät muutama vuosi sitten. Pioneereina ovat olleet laboratorio-liikelaitos Tykslab, Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus ja Varsinais-Suomen lääkehuolto. Näissä aluesairaaloiden yksiköitä ei liitetty vastaavaan TYKSiin yksikköön, vaan myös TYKSiin yksikkö "irrotettiin" TYKSiistä ja muodostettiin uusi hallinnollinen kokonaisuus osaksi sairaanhoitopiiriä.

Sairaanhoitopiirin johtaja Aki Lindén kertoo läpivie-dyillä ja tulevilla muutoksilla tavoiteltavan mahdollisimman asiantuntevaa ja laadukasta johtamista kyseisille palvelu- ja toimialueille. Tarkoituksena on saada hallinnollisesti saman johdon alaisuuteen samansisältöiset toiminnot.

– Pienten, erillisten yksiköiden haavoittuvuus ja keski-näinen toiminnallinen kirjavuus on ollut yleisesti tunnettua. Palvelun on oltava yhtä laadukasta koko sairaanhoitopiirissä.

– Kustannustehokkuutta tavoitellaan myös, mutta se ei ole tärkein motiivi. Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja erityisosaamisen käyttö palvelemaan koko sairaanhoitopiiriä on yksi tavoite.

Vuonna 2009 laboratorio, kuvantaminen, lääkehuolto, pa-tologia, kliininen neurofysiologia ja välinehuolto muodostavat yhdessä sairaanhoidollisten palveluiden kunnallisen liikelai-toksen.

– Niitä ei siis yhdistetä toisiinsa, vaan kaikki ovat sai-raanhoitopiiriin kuuluvan liikelaitoksen omia toimintoja. Tavoitteet ovat samat kuin laboratorioliikelaitoksen muodos-tamisessa, Lindén toteaa.

Huollon ja tekniikan palveluissa tapahtuu vuonna 2009 samanlainen muutos, mutta siinä aluesairaaloiden yksiköt fuu-sioituvat hallinnollisesti TYKSiin. Palvelut tuotetaan edelleen siellä missä niitä tarvitaan eli aluesairaaloissa, psykiatrisis-sa sairaaloissa, TYKSiissä jne., mutta toimintoa johdetaan ja kehitetään yhtenä kokonaisuutena. Tällä pyritään Lindénin mukaan samalla tavalla laadukkaaseen ja tehokkaaseen toi-mintaan kuin sairaanhoidollisissa palveluissa. Taloushallinnon palveluthan yhdistyivät vastaavasti vuonna 2008 ja henkilös-töhallinto yhdistyy 2009.

Psykiatrian sairaala- ja poliklinikkapalvelut koottiin hallinnollisesti yhteen jo vuonna 2006 psykiatriseksi toimi-alueeksi.

– Psykiatrian palveluiden näkyvyys lisääntyi ja mahdolli-si vaativan alan kehittämisen yhtenä kokonaisuutena sh-piirin alueella. Olihan kirjavuus muodostunut vuosien aikana mel-koiseksi aina hoitokäytäntöjä myöten.

Pirstoutuneisuus jarruna

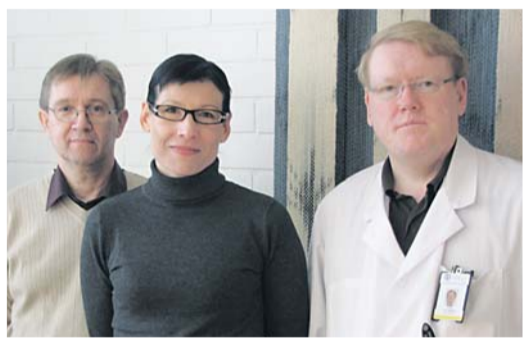
Varsinais-Suomessa on ollut poikkeuksellisen monta sairaalaa. Se on haitannut erityisesti TYKSiin asemaa valta-kunnallisena keskuksena, ja Oulun, Kuopion ja Tampereen yliopistosairaalat alkoivat monessa asiassa ajaa heikosti resursoitunutta TYKSiin ohi.

Useaan yksikköön pirstoutunut toiminta on merkinnyt toisaalta lähellä kuinta ja potilaita toimimista, mutta erikois-sairanhoidon kehittyessä yhä vaativammaksi se on haitannut erikoisalojen kehitystä valtakunnalliseen kärkeen. Aki Lindén nostaa esimerkiksi ortopedian: jonot olivat pitkiä ja osaamisen taso vaihteli sairaaloittain, kunnes Turun seudun sairaalat yh-distettiin hallinnollisesti TYKSiin: ensin Raision aluesairaala, sitten Turun Kirurginen sairaala. Tulokset ovat potilasioilla ja toiminnan laadulla arvioituna erittäin myönteiset.

– Meidän pitää nähdä sairaanhoitopiiri yhtenä organi-saationa, jossa järkevä työnjako ja korkeatasoinen osaaminen turvaavat laadukkaan palveluiden tason ja saatavuuden kus-tannuksilla, jotka kunnat pystyvät maksamaan. Toisaalta meidän on pystyttävä myös turvaamaan TYKSiin valtakunnal-linen asema, Lindén summaa.

Alueellisen erikois-sairaanhoidon toimiala

Alueellisen erikoissairaanhoidon toimiala aloittaa 1.1.2009. Siihen kuuluvat Loimaan ja Salon aluesairaalat, Turunmaan sairaala ja TYKS Vakka-Suomen sairaala.

Loimaan aluesairaalan johtoryhmä: hallintojohtaja Tapio Rantanen (vas.), johtava ylihoitaja Anne Isotalo ja johtava lääkäri Jari Välimäki.

TYKS Vakka-Suomen johtoryhmä: Henkilöstön edustaja Tuija Järvenpää (takana vas.), henkilöstösihteeri Leena Marjoluoto, yllilääkäri Michal Sopyllo, osastonsihteeri Oona Laato, ylihoitaja Pirjo Suominen (eturivi vas.) johtava lääkäri Lisa Pelttari, kirjanpitäjä Merja Marsela.

Salon aluesairaalan johtoryhmä: johtava ylihoitaja Anne Hedman (vas.), henkilöstön edustaja, sairaanhoitaja Anne Nikander, hallintojohtaja Hannu Ampuja, talouspäällikkö Seppo Nurmi ja johtava lääkäri Matti Helkiö

Projektin alussa oli ensin vaikea nähdä alueellisen erikoissairaanhoidon muodostamisen tarpeellisuus, varsinkin kun sairaalat ovat fyysisesti etäällä toisistaan ja niiden hallinnollinen status on erilainen. Konsensusta haettiin ohjausryhmässä ja työvaliokunnassa lähes vuosi. Yhteiseksi tavoitteeksi hyväksyttiin asioiden katselu potilaan näkökulmasta. Yhteisten tavoitteiden löytämistä siivittivät sekä alueellisen erikoissairaanhoidon nykytilan analyysi että toiminnan ja talouden tarkastelu toimialana.

Toimiala pähkinänkuoressa

Tutustuminen aluesairaaloihin yhteisenä toimialana toi esiin aluesairaaloitten monipuolisuuden, prosessiajattelun ja monitaitoisen, sitoutuneen henkilöstön. Tarkastelu auttoi ymmärtämään toimialan todellisen merkityksen perustason erikoissairaanhoidon lähipalveluiden tuottajana.

Alueellisen erikoissairaanhoidon toimialan tärkein sidosryhmä ovat alueen terveyskeskukset. Vastaamme 220 000 asukkaan (47 % koko sairaanhoitopiirin väestöstä) perustason erikoissairaanhoidon palveluista, tuotamme muun muassa 10 000 leikkausta, 150 000 avohoitopalvelua, hoitopäiviä on yli 90 000 ja henkilöstöä 1150.

Toimialan tavoitteet

Toimintalukujen varjosta katseltuna ymmärrettävästi yksitavoitteeksemme nousi korkeatasoinen potilashoito. Haluamme määrittellä kullekin alueelle oman läheisyysperiaatteen ja potilaiden tarvitsemaan hoitoon perustuvan palveluprofiilin. Hoidon tulee aluesairaaloissa perustua Käypä hoito -suosituksiin, hoitoreitteihin ja yhteisesti erikoisalakohtaisissa johtoryhmissä sovittuihin periaatteisiin.

Tavoitteena on varmistaa tulevaisuudessakin laadukas hoitotyö aluesairaaloissa. Toinen tavoite on hyvä organisointi ja johtaminen. Kehitämme alueellisen erikoissairaanhoidon toimialaa, johtamista ja prosessijohtamista niin, että aluesairaalat pystyvät tuottamaan kilpailukykyisesti kaikkia erikoissairaanhoidon tarvitsevia lähipalveluja alueensa väestölle.

Kolmas tavoite on toiminnan ja talouden suunnittelun yhtenäistäminen. Tavoittelemme parempaa panos/tuotosuhdetta sekä laatua ja luotettavuutta talouden seurantaan ja raportointiin. Neljäs tavoite on tukipalvelujen toimivat mallit: uusien tukipalvelujen yksiköiden potilaslähtöinen toiminta hoitoprosessien osana. Viides tavoite on hyvä henkilöstöhallinto: kehitämme aluesairaaloitten henkilöstöjohtamista sh-piirin strategian mukaisesti. Pyrimme hallitsemaan toiminnan haavoittuvuutta ja parantamaan koko henkilöstön koordinoitua

Yhteistyö on kaikkien etu

Kysymme aluesairaaloitten johtavilta lääkäreiltä, miten uusi organisaatio tulee vaikuttamaan aluesairaaloitten toimintaan. Mitä mahdollisuuksia ja haasteita muutos tarjoaa?

Matti Helkiö, Salon aluesairaala

On hyvä, että aluesairaaloitten toimintaa alueidensa asukkaiden erikoissairaanhoidon lähituottajina tuodaan paremmin esille ja suhteutetaan toimintamme osuutta koko sairaanhoitopiirin kokonaisuuteen.

Toivon, että Tyksin ja aluesairaaloitten välistä työnjakoa tullaan tarkistamaan siihen suuntaan, että erikoissairaanhoitoa tarjotaan laajemmin lähellä potilaan kotipaikkaa eikä päivittäin. Syyksi palvelujen keskittämiseen saivat olla ainoastaan keskittämällä saavutettava hoidon parempi laatu tai huomattava tuottavuuden paraneminen. Todennäköinen muutos on myös, että Salon aluesairaalan rooli päivystävänä sairaalana tulee korostumaan samalla kun muiden aluesairaaloitten päivystysajan toiminnat vähenevät.

Sairaanhoitopiirin toiminnassa aluesairaalat ovat usein vähän syrjässä ja yksinään pieniä yksiköitä, joiden ääni ei ole riittävästi kuulunut sairaanhoitopiirin toiminnan suunnittelussa. Nyt merkityksemme ja painoarvomme sairaanhoitopiirin kokonaisuudessa toivottavasti kasvaa.

Sairaanhoitopiiri toimii laajalla alueella ja sähköisistä viestimisistä huolimatta tieto ei aina kulje äärialueille riittävästi. Uusi toimialamme edesauttaa ainakin piirin sisäisen tiedonvälityksen kehittämisessä, mikä toivottavasti näkyy myös potilaille yhtenäisempänä mielikuvana koko sairaanhoitopiiristä.

piiritasolla. Tavoitteena on myös hyvä viestintä ja tiedotus.

Johtaminen

Toimialan johtoryhmä koostuu aluesairaaloitten operatiivisesta johdosta ja henkilöstön edustajasta. Puheenjohtajana on toimialajohtaja. Toimialan aluesairaalat säilyvät itsenäisinä tulosyksiköinä, ja kunkin operatiivinen johto vastaa sairaalansa toiminnasta ja tuloksesta. Toimialajohtaja koordinoi ja toimii ”juoksutyttonä” aluesairaaloitten johdon ja sh-piirin välillä.

Lisa Pelttari
toimialajohtaja

sairaanhoidon toimialan eli ALEN alaisuuteen.

– Iso organisaatio on yleensä byrokraattinen ja joustavuus häviää. Toivon uudelta organisaatiolta tiedottamista ja kouluttamista uusiin toimintatapoihin. Minun työtäni se tulee varmasti lisäämään ja osittain vaikeuttamaan, jos kaikista välineistä, esimerkiksi tavaroista ja siivouksista pitää tehdä tilauspyyntö. Pienessä yksikössä voidaan joustavasti hakea materiaalia varastosta - tulevaisuudessa ymmärtääkseni näin ei ole, epäilee Marjukka.

Kentällä ollaan odottavalla kannalla

Kentällä muutos aiheuttaa monenlaisia tunteita. Tulevaisuus on monelle epävarma ja mieli on haikea, kun vanhoista hyväksi koetuista käytännöistä joudutaan luopumaan.

Sairaanhoitaja Marjukka Virtanen

– Minun toimintaani sairaanhoitajana potilastyössä organisaatiomuutoksella ei ole vaikutusta, mutta pienen yksikön toimintaan se vaikuttaa monimutkaistamalla toimintoja, toteaa TYKS Vakka-Suomen sairaalan kirurgian poliklinikalla sairaanhoitajana työskentelevä Marjukka Virtanen, joka siirtyy vuodenvaihteessa Alueellisen erikois-

TEEMA: ORGANISAATIOMUUTOKSET

Yhteistyö on kaikkien etu...

Mielestäni malli sinällään ei tuo haasteita vaan paremminkin auttaa aluesairaaloita ja sairaanhoitopiiriä selviämään tulevaisuuden haasteissa paremmin. Näitä ovat sairaanhoitopiirin sisäiset muut organisaatiomuutokset kuten tukipalvelujärjestelyt laajasti käsitettynä. Yhteiskunnan antama haaste on tuottaa laadukkaat palvelut potilaille mahdollisimman lähellä kotipaikkaa ilman turhia odotusaikoja.

Jari Välimäki, Loimaan aluesairaala

Juuri nyt Loimaan aluesairaalassa tapahtuu suuria muutoksia ja aluetoimialan aloitus on vielä lisänä aiheuttamassa epätietoisuutta tulevaisuudesta. Uskon kuitenkin työpaikkojen Loimaan aluesairaalassa pysyvän ja sairaalan kehittyvän oikeaan suuntaan. Aluetoimiala helpottaa osaltaan muutoksiin sopeutumista.

Samaan aikaan on menossa Loimaan aluesairaalan palvelurakennemuutos. Synnytykset loppuvat sairaalasta, kirurgian toiminta tiivistyy ja terveyskeskuksen vuodeosasto siirtyy parin vuoden kuluttua aluesairaalaan vuokraamalla tyhjäksi jäävän osaston. Lisäksi kehitetään yhteispäivystystä. Talousarvio-neuvotteluissa uusi aluetoimiala osoittautui jo nyt hyödylliseksi tukien LAS:n toimia.

Tulevaisuudessa aluesairaalat ovat yhteistyötä tehden vahvempia. Toimintaa voidaan suunnitella keskitetympin kuin aiemmin on tehty. Aluetoimialan sisällä yhtenäistetään toimintatapoja. Kartoitamme puutteita, joiden korjaamiseen etsitään yhteisiä ratkaisuja. Kovin suuria muutoksia ei kuitenkaan ole odotettavissa.

Lisa Pelttari, TYKS Vakka-Suomen sairaala

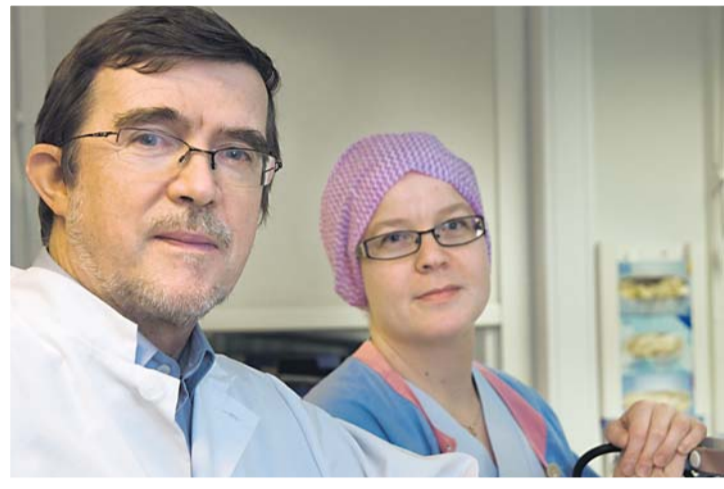
Uskon toimialan merkittävyyden kasvavan lähivuosina, koska tehtäväkenttä laajenee avohoitopainotteisuuden lisääntyessä ja vastuumme potilaiden kokonaishoidosta kasvaessa. Yhteistyö perusterveydenhuollon, Kantasairaalan ja yksityissektorin kanssa lisääntyy.

Haasteellista on luonnollisesti se, että sairaalat toimivat hallinnollisesti ja fyysisesti etäällä toisistaan. Kulttuurisen muutoksen läpivieminen kestää tutkimustenkin mukaan kolme vuotta, joten olemme vasta puolessa välissä muutosprosessia.

Uusien innovatiivisten toimintatapojen löytäminen hoidossa, henkilöstön saatavuus ja jatkuva osaamisen kehittäminen sekä IT-tekniikan hyödyntäminen potilashoidossa uudella tavalla ovat myös tulevaisuuden haasteita. Merkittävä haaste on se, miten saamme sitoutettua henkilökunnan tavoitteiden ja uuden organisaation taakse.

Förhoppningar för det nya verksamhetsområdet

Mera makt åt de små sjukhusen

VD Reijo Grönfors och personalrepresentanten Pii Sandelin hoppas att det nya gemensamma verksamhetsområdet för de små sjukhusens talan i distriktet.

Nyåret är organisationsreformernas tid, så också 2009. För Åbolands sjukhus sker två saker, men förändringarna i arbetet och verksamheten väntas bli minimala.

Dels grundas affärsverket för sjukhuset på nytt efter att ha fungerat i tre år. Kommunallagen har reformerats och ställer lite nya krav på bestämmelserna kring ett affärsverk, och alla kommunala affärsverk i landet måste grundas på nytt. För Åbolands sjukhus del blir det i praktiken inga ändringar i den modell som man tillämpat sedan början av 2006. Sjukhuset har till exempel redan den direktionslag som den nya lagen kräver.

Mera betydelsefullt är att sjukvårdsdistriktet för Egentliga Finland inrättar ett verksamhetsområde för den regionala specialistsjukvården. Dit kommer Åbolands sjukhus att höra, liksom sjukhusen i Loimaa, Salo och Nystad. Första chef för området blir Lisa Pelttari som också är ledande läkare för Nystadsregionens sjukhus.

Hon liksom de andra cheferna för de berörda sjukhusen fortsätter samtidigt på sina tidigare poster.

Mera gemensamt

Avsikten är att förenhetliga arbetssätt, vårdpraxis och personalpolitik samt att effektivisera verksamheten och handskas smidigare med köerna till vården.

– Vi hoppas att man skall kunna sprida god vårdpraxis inom gruppen och göra interna jämförelser, säger Åbolands verkställande direktör Reijo Grönfors.

Det nya verksamhetsområdet för den regionala specialistsjukvården får en gemensam ledningsgrupp som sammanträder en gång i månaden. Dit hör representanter för alla deltagande fyra sjukhusen.

Åbolands sjukhus kommer att representeras av Reijo

Grönfors, ekonomiechef Mona Rönnholm och personalrepresentanten Hanna Limnell. Men sjukhusets egen ledningsgrupp fortsätter som förut.

För de deltagande sjukhusen kan vinsten bli att deras röst hörs lite bättre i distriktet då de agerar gemensamt, hoppas Grönfors och sköterskan Pii Sandelin som representerar personalen i ÅS ledningsgrupp.

– I distriktets ledningsgrupp blir det lätt så att man koncentrerar sig på ÅUCS och dess behov. Man vill lite glömma bort kretssjukhusen.

– Lisa Pelttari kommer nu att ha i uppgift att föra fram också regionsjukhusens ärenden till ledningsgruppen och sedan att också informera oss. Det förbättrar förhoppningsvis informationsgången, säger Grönfors.

Egen tomt

Sjuksköterskan Pii Sandelin som i sjukhusets ledningsgrupp representerar personalen hoppas att den nya takorganisationen för regionsjukhusen närmare varandra så att de också kan ge varandra mera stöd då gemensamma intressen behandlas i distriktets organ.

I fråga om resursfördelning finns det ofta sådana gemensamma intressen, intygar både Sandelin och Grönfors.

– Men jag hoppas att man samtidigt låter oss fortsätta med att jobba på vårt vis, säger Sandelin.

– Det går så lätt så att allt centraliseras till de stora enheterna.

– Jag tror också att personalen är intresserad av att man på de små enheterna skall kunna behålla sina specialiteter.

Liten skillnad

För den enskilda arbetstagaren blir skillnaden liten. För patienten är den mest märkbara nyheten att det blir lättare att välja vårdplats.

I princip har det funnits bara en vårdkö per behandling i hela distriktet men i praktiken har patienten varit bunden till det sjukhus dit remissen är skriven. Nu skall det också i praktiken bli möjligt att bli ombokad till en annan vårdplats utan ny remiss.

Grönfors och Sandelin understryker att den nya organisationen inte får medföra ny byråkrati eller minskat självstyre.

Åbolands sjukhus har 62 bäddplatser i Åbo inklusive dagvårdningen och 20 på den psykiatriska kliniken i Pargas. Personalen är 18 läkare och 131 övriga.

Välinehuoltaja Erja Suonio

– Vielä ei ole tiedossa, muuttuvatko omat tehtäväni, ylempät esimieheni ainakin vaihtuvat, toteaa Erja Suonio, Salon aluesairaalan organisaatiosta Sapa-liikelaitoksen Varsinais-Suomen välinehuollon organisaatioon siirtyvä välinehuoltaja.

– Muutos tuo varmaan paljon positiivista näkökulmaa moneen asiaan. Organisaatiomuutos on varmaan tarpeellinen, jos se tuo hyötyä ja lisää taloudellisuutta terveydenhuoltoomme. Mutta onko pienellä yksiköllä mahdollisuutta vaikuttaa asioihin vai onko kaikki pää-

tösvalta ja mielipiteiden huomiointi keskitetty ainoastaan Tyksiin, suureen organisaatioon, epäilee Erja.

– Odotan enemmän yhteisiä koulutustilaisuuksia, tiedonkulkua eri yksiköiden välillä tulisi lisätä ja palkkojen toivon nousevan. Ensi alkuun muutos tuo varmaan lisätöitä, tuotteiden ja palveluiden hinnoittelu, atk-järjestelmä ja mahdollisesti sertifioidun laatu-järjestelmän laajeneminen koko välinehuollon organisaatioon. Toivon muutoksen vaikuttavan välinehuoltajien työn ja välinehuoltotyön arvostukseen, Erja sanoo.

Sairaanhoitaja Eila Virta

– Pidän isoa organisaatiota jäykempänä ja kasvottomampana kuin nykyistä pientä, ketterää ja tuttua. Sairaaloiden eri ammattiryhmiä pirstotaan eri organisaatioihin. Saavatko periferian pienet yksiköt niissä äänensä kuuluviin? Vaikuttaako pirstominen pienen sairaalan yhteishenkeen? Miten käy työpaikkojen, kyseele TYKS Vakka-Suomen sairaalan välinehuollosta sairaanhoitaja Eila Virta, joka siirtyy vuoden vaihteessa yksikköineen osaksi Sapa-liikelaitoksen Varsinais-Suomen välinehuollon henkilökuntaa.

Sairaanhoidollisten palvelujen erityisosaamista

Sairaanhoitopiirin organisaation selkeyttämisessä tavoitteena on seitsemän erillisen toimialueen muodostaminen. Sairaanhoidolliset palvelut on yksi niistä. Toimialueelle on yhteistä, että se ei itse hoida potilaita, mutta sen antamat palvelut kaikki edellyttävät terveydenhuollon erityisosaamista. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sairaanhoidollisiin palveluihin kuuluvat kliininen neurofysiologia (20 työntekijää), patologia (55 työntekijää), laboratoriot (Tykslab, 346 työntekijää), kuvantaminen (VSKK, 277 työntekijää), Varsinais-Suomen lääkehuolto (56 työntekijää) ja välinehuolto (97 työntekijää). Ne tarjoavat sisällöltään toisistaan poikkeavia palveluita ja ovat siksi erillisiä palvelualueita. Vuonna 2009 sairaanhoidollisten palveluiden arvioitu liikevaihto on yhteensä 112 miljoonaa euroa.

Sairaanhoidolliset palvelut on organisoitu liikelaitokseksi. Liikelaitoksessa palveluiden tuottamisen kustannukset eriytetään kirjanpidollisesti siten, että niitä voidaan myydä kustannusvastaavasti myös kuntayhtymän ulkopuolelle. Ulkopuolinen myynti suuntautuu pääasiassa terveyskeskuksiin, ja sen osuus liikevaihdosta eri palvelualueilla vaihtelee 8 %:n ja 36 %:n välillä. Sairaanhoidolliset palvelut on määritetty konsernipalveluiksi, eli liikelaitos järjestää palvelut koko sairaanhoitopiirille. Patologia ja kliininen neurofysiologia eivät nykyresursein pysty kuitenkaan tuottamaan palveluita kuin TYKSille.

Sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitoksessa on oma johtokunta, jossa on myös Turun yliopiston edustaja. Liikelaitosta johtaa toimitusjohtaja apunaan kunkin palvelualueen johtaja ja ylihoitajat, jotka vastaavat työn käytännön tason organisoinnista. Liikelaitostamista valmistelleessa projektiryhmässä oli edustus kaikilta palvelualueilta sekä Turun yliopistosta.

Potilas etusijalla

Liikelaitoksen toimintasääntöä valmisteltaessa tutkimuksen ja opetuksen varmistamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota, ja näiden toimintojen vastuuhenkilöt on erikseen nimetty kullakin palvelualueella. Merkittävä apu valmistelussa oli muutosvalmennusryhmä, joka koostui henkilökunnan edustajista. Se on hakenut muun muassa sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitoksen työntekijöiden arvojen painotuksia. Tiivistäen asetamme aina etusijalle potilaan ja haluamme työskennellä oikeudenmukaisessa työyhteisössä, joka tutkii ja luo uutta.

Kaikki sairaanhoidolliset palvelut vaikuttavat omalla

Eila toteaa, että periferiassa he jäivät alussa tiedottamisesta pimentoon.

– Virallista tietoa saatiin kun sitä huhujen perusteella osattiin kysellä. Epätietoisuudessa on eletty, kun muutoksen ajankohdasta on esitetty vaihtelevia versioita vuosien myötä. Laskelmilla on varmaan osoitettu tämän kaiken säästävän jossakin vaiheessa raakaa rahaa, Erja toteaa.

– Jotta monen tyyppiset ja monen kokoiset välinehuollot saadaan suurin piirtein toisiinsa verrattaviin raameihin uudessa organisaatiossa, on kartoituksia ja selvityksiä tekeillä vielä hyvin paljon työtä. Tulevaisuudessa positiivisena

Sairaanhoidollisten palvelujen liikelaitoksen johtokunta on päättänyt kokouksessaan 8.12.2008, että liikelaitoksen virallinen nimi on Tyks-Sapa-liikelaitos. Sh-piirin sisällä voidaan käyttää jo vakiintunutta Sapa-lyhennettä.

tärkeällä tavallaan potilaan tutkimuksen ja hoidon onnistumiseen. Nyt yhteisessä organisaatiossa on mahdollisuus sovittaa yhteen eri palvelualueiden toiminnot potilaan tutkimuksessa ja hoidossa. Kun laboratoriohoitaja hakee näytteitä, voisiko hän avustaa jossakin muussa potilaan tutkimuksessa? Kun potilas käy kuvantamisyksikössä, voisiko hän samalla käydä laboratoriossa? Kaikki palveluntoimittajat tuovat tai vievät jotain osastoilta: näytteitä, lääkkeitä, lääkelaitteita, likaisia ja puhtaita välineitä. Mekin ”voimme tuoda tullessamme ja viedä mennessämme”.

Vakiintuneet toimintatavat

Korostamme liikelaitoksessa itsenäisten palvelualueiden merkitystä. Kullakin on omat vakiintuneet tapansa toimia, asiakassuhteensa, laatujohtamansa, henkilökunnan totutut tavat ja ”tuotemerkit”. Yritämme tehdä yhteisen liikelaitoksen aloittamisen mahdollisimman yksinkertaisesti. Emme perusta erillistä liikelaitoksen hallintoa, vaan käytämme eri palvelualueiden hallinnollisia resursseja ristiin. Voimme kuitenkin oppia toisiltamme, erityisesti siinä, miten sairaanhoidolliset palvelut nivelletään potilaan tutkimukseen ja hoitoon. Yhteinen osaamisemme kannattaa jakaa keskenämme. Niitä ovat esimerkiksi asiakassuhteiden hoito, raportointi palveluista, toiminnanohjaus, tarjousten ja hankintojen suunnittelu. Samalla kun muistamme jo tehdyn työn tärkeyden eri palvelualueilla, on meidän opittava tuntemaan toisiamme myös palvelualueiden välillä. Se vie aikaa. Siksi tavoitteemme liikelaitokselle vuonna 2009 on toimiva johtamisjärjestelmä. Potilaalle koituvia mitattavia hyötyjä tavoittelemme liikelaitoksesta vuonna 2010.

Haluamme kehittää sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitoksesta niin osaavan ja arvostetun toimijan, että palvelumme kelpaavat kaikille alueen terveysalan toimijoille potilaan tutkimuksen ja hoidon avustamisessa.

O-P Lehtonen
toimitusjohtaja
Tyks-Sapa-liikelaitos

asiana näen, että eri välinehuolloissa toivottavasti voidaan hyödyntää näitä selvitysten yhteisiä tuloksia, Erja sanoo.

– Toivon ja odotan uudelta organisaatiolta työntekijäystävällistä henkilöstöpolitiikkaa. Edelleen toivon ja odotan erityyppisten välinehuoltojen yhteistyön myötä tietoisuuden välinehuoltotyöstä lisääntyvän yleisesti, toivoo Eila.

Laitoshuoltaja Hanna Oksanen

– Muutos ei ehkä näy käytännön työnteossa, mutta pienestä tulee valtava yksikkö, toteaa Salon aluesairaalan laitoshuoltaja Hanna Oksanen, joka siirtyy vuoden alusta

huoltopalvelujen yksikköön

– Iso ei aina ole kaunista. Muutos voi olla mahdollisuus - puolin ja toisin. Pelkona on, että tämän hetkinen toiminta muuttuu. Tekee mieli kysyä: mennäänkö kehityksessä eteenpäin? Meillä on tämän hetkinen työn ja työvälineiden kehittäminen loistavalla tasolla – olen huollissani siitä, jatkuuko tämä kehitys. Tällä hetkellä asiat ovat hyvin, Hanna toteaa.

– Isossa organisaatiossa toiminnot voivat muuttua kankeammiksi. Olisi kiva tietää, pystyykö lähiesimies tekemään tulevaisuudessa minua koskevia päätöksiä vai ei.

SaPan johtoryhmä: Pirjo Kuikka (vas.), Maria Peltola, Heikki Aho (Olli Carpénin tilalla), Olli-Pekka Lehtonen, Kirsti Tornainen, Anu Alanen, Helena Luotolinn-Lybeck ja Benita Paloheina. Kuvasta puuttuu Hanna Mäkilä.

Tykslabissa suunta selvillä

Tykslab on vuonna 2004 perustettu sairaanhoitopiirin laboratorioliikelaitos. Se palvelee paitsi sh-piiriä myös kymmentä alueen terveyskeskusta ja sen palvelut kattavat 90 % alueen julkisen terveydenhuollon laboratoriotutkimusten tarpeesta. Muita asiakkaita ovat yksityiset lääkäriasemat ja muut sairaanhoitopiirit. Teemme lääkärin läheteellä myös laboratoriotutkimuksia itse maksaville potilasasiakkaille.

Vuosittain Tykslab tekee tai välittää lähes 4,5 miljoonaa laboratoriomääritystä ja suorittaa 730 000 näytteenottoa. Sillä on Varsinais-Suomen alueella 31 näytteenottopistettä, joihin kaikkiin voi hakeutua joko netti- tai puhelinajanvarauksella. Yhtenäinen tietojärjestelmä toimittaa vastaukset hoitavalle yksikölle. Vuosittainen liikevaihto on 33 miljoonaa euroa. Tykslabiin kuuluvat kliinisen kemian, kliinisen mikrobiologian ja kliinisen farmakologian erikoisalat.

Tykslab on uuden liikelaitoksen ainoa palvelualue, joka on ollut jo aiemmin liikelaitos. Se on liikelaitosmuodostaan johtuen panostanut asiakastoimintoihin, raportointiin ja talousseurantaan, jotka ovat nyt hyödynnettävissä uudessa liikelaitoksessa. Olemme kuluneina vuosina saaneet taloutemme hallintaan ja voineet laskea laboratoriopalveluiden hintoja. Olemme kehittäneet oman johtamismallimme, joka on nyttemmin siirretty sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitoksen toimintasääntöön.

Tykslabin rekisteröity tuotemerkki jatkaa kuten muidenkin palvelualueiden nimet. Tykslabille haetaan uutta johtajaa, koska nykyinen toimitusjohtaja siirtyy johtamaan sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitosta.

TEEMA: ORGANISAATIOMUUTOKSET

Kuvantamiskeskus valmis Sapaan

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus (VSKK) liittyy kokonaisuutena vuoden vaihtuessa muodostettavaan sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitokseen. Toisin sanoen VSKK jatkaa edelleen nykyisessä muodossaan koko sairaanhoitopiirin kattavana kuvantamisyksikkönä.

VSKK myy nyt ja ensi vuonna kuvantamistutkimuksia kaikille Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sairaaloille, suurimmalle osalle ympäröivistä terveyskeskuksista ja tk-kuntayhtymistä sekä jonkin verran muille julkisille laitoksille kuten yliopistolle, puolustusvoimille ja joillekin yksityisille tilaajille.

Toimipaikkoja on yhteensä 14 osastoa, joilla suoritetaan kuvauksia, ja lisäksi pieni hallinto-osasto.

Pyrimme korkealaatuiseen työhön muun muassa keskittämällä harvoin tehtäviä tai erityisosaamista vaativia tutkimuksia, huolehdimme laitekannan ajanmukaisuudesta, koulutamme henkilökuntaamme monipuolisesti ja jaamme säteilytietoutta myös tilaajillemme. Röntgenhoitajien, erikoistuvien radiologisten ja fyysikoiden koulutus ja monipuolinen tutkimustyö ovat oleellinen osa toimintaamme.

Perustyön eli röntgen-, ultraääni- ja magneettitutkimusten nähdään toteutuvan organisaatiomuutoksista riippumatta samanlaisena niin liikelaitosmallissa kuin taseyksikössä. Tekemisen puitteet muuttuvat jossain määrin – toivoaksemme aikaisempaa joustavammiksi kuntaomistajiemme tullessa sairaanhoidollisten palveluyksiköiden omassa johtokunnassa päätöksentekijöinä lähemmäksi jokapäiväistä toimintaamme.

Anu Alanen
johtaja
Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus

Patologian yksiköllä haasteita

Patologian palveluyksikön pääasiallisena tehtävänä on sairauksien diagnostiikka potilaista otetuista kudosta ja solunäytteistä. Tutkimme vuosittain noin 25 000 kudosta ja 15 000 solunäytettä sekä teemme noin 300 lääketieteellistä ruumiinavausta. Yhä useammin pelkkä diagnostiikka ei riitä; näytteistä päätellään myös taudin ennuste sekä se, miten esimerkiksi kasvaimet reagoivat erilaisiin hoitoihin. Patologi onkin yhä useammin osa potilaan hoitotiimiä.

Kudosnäytetutkimuksia tehdään koepaloista, neulabiopsioista tai leikkauksessa poistetuista kudoksista. Mikäli diagnoosi vaikuttaa leikkauksen etenemiseen, voidaan näyte tutkia jääleikemenetelmällä leikkauksen aikana. Sytologisia näytteitä saadaan limakalvolta irronneista soluista,

kudosnesteistä tai syvistä kudoksista ohuella neulalla, usein radiologisten tutkimusten yhteydessä. Erikoistutkimuksiin kuuluvat etenkin kudosta otetuista näytteistä tehtävät immunohistokemialliset tutkimukset, joita tehdään kasvainten tarkan diagnoosin tueksi. Tällä hetkellä yksikkö tarjoaa noin 150 erilaista immunohistokemiallista analyysiä. Teemme myös molekyylipatologisia tutkimuksia. Alan kehityksestä huolimatta patologian tutkimukset ovat työvoimavaltaisia ja vaativat työntekijöiden erityisosaamista.

Lääketieteelliset ruumiinavaukset ovat tärkeä osa yksikön toimintaa. Ne ovat olennaisia potilaan tarkan kuolinsyyn selvittämisessä, mutta ne ovat tärkeitä myös terveydenhuollon kokonaisuuden laaduntarkkailussa. Avauksista hoitoprosessi saa palautetta, jonka avulla se voi kehittyä edelleen. Useissa tutkimuksissa on osoitettu, että yksikön hoidon taso on suorassa suhteessa lääketieteellisten avauksien määrään.

Patologian yksikkö toimii nykyisin useassa toimipisteessä. Medisiinan laitosrakennuksen lisäksi U-sairaalassa ja BioCityssä. Hajasijoitus vaikeuttaa ja hidastaa diagnostista toimintaa ja sen kehittämistä. Yksikössä toivotaankin lämpimästi, että suunnitteilla oleva Mikromedicum-rakennus saattaisi kaikki toiminnat saman katon alle. Tilat tarjoaisivat myös uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön Sapan yksiköiden välillä. Patologian diagnostiikalla olisi erityisiä yhtymäkohtia Tykslabin hematologian ja molekyyligenetiikan kanssa.

Eräs patologian palvelualueen vaikeimmista haasteista on, miten yhdistää säästö- ja tehokkuusvaatimukset ja toisaalta diagnostiikan kehittäminen mahdollisessa kilpailutilanteessa yksityislaboratorioiden kanssa – yliopistosairaalla kun on aivan eri velvoitteet. Voidaan kysyä, kuka kehittää ja testaa lääketieteen uudet menetelmät ja tarjoaa nämä palvelut myös muille sairaaloille, jos eivät yliopistosairaalat? Siksi yksikön tehtävänä on ennen kaikkea tukea vaativinta erikoissairaanhoitoa. Kustannuksia kohdennettaessa tulee muistaa, että patologian diagnoosin hinta on aivan eri luokkaa, kuin syövän hoidon. Laboratoriotesti maksaa kymmenistä euroista korkeintaan satoihin, uudet syöpälääkkeet tuhansista kymmeniin tuhansiin euroihin. Kun parantavia hoitoja keksitään, olisi myös patologian seurattava mukana.

Olli Carpén
yllilääkäri
patologian yksikkö

Ylihoitajien uusi rooli Sapassa

Tykslabissa ylihoitaja ja operatiivinen johtaja toimivat yhdessä Tykslabin johtajan kanssa strategian tavoitteiden mukaisesti. Toisin kuin sairaanhoitopiirissä, esimiehenä on sairaanhoidollisen palveluyksikön toimitusjohtaja. Toiminnan tavoitteet asetetaan esimiehen kanssa käytävissä kehityskeskusteluissa, jossa myös seurataan tavoitteiden toteutumista.

osaksi Huoltopalveluita.

– Ilmeisesti kaikki pysyy ennallaan, kunnes logistiikkakeskus käynnistyy syksyllä. Logistiikkakeskuksen käynnistyminen on suurempi muutos meille, sillä se muuttaa koko toimenkuvani, Outi arvelee.

– Muutoksessa on hyvät ja huonot puolet. Hyvää on, että samaa työtä tekevät ovat samassa organisaatiossa, huonoa että samaa työtä tekevät ovat fyysisesti kaukana toisistaan, eri kaupungeissa. En usko että tällainen pilkkominen lisää työhyvinvointia. Yhteistyötä tulee jatkossa vähemmän, vaikka teemme vierekkäin töitä.

Uudessa sairaanhoidollisten palveluiden liikelaitoksessa hoitotyön johtajien (ylihoitajien) tilanne on mielenkiintoinen ja erilainen. Toimimme toimitusjohtajan alaisina, vastaamme palveluiden tuotannon operatiivisesta johtamisesta eli työn välittömän suoritusasteen koordinoinnista. Vastaamme palvelualueittemme hoitohenkilökunnan työpanoksen käytöstä, osaamisesta, hoitotyön kehittämisestä sekä bioanalyttikkojen opetuksesta yhteistyössä Tykslabin ja patologian palvelualuejohtajien kanssa. Osaltaan johtamisratkaisuun on vaikuttanut ylihoitajien määrä, koska palvelualueita, joissa hoitohenkilöstön esimiehenä toimii ylihoitaja, on neljä.

Patologian palvelualueella ylihoitaja toimii henkilöstöhallinnon esimiehenä, mutta osastonhoitaja hoitaa operatiivisen johtamisen.

Tykslabissa on madallettu organisaatiota, ja ylihoitajan päätösvaltaa on vuosilomien ja lyhyiden virkavapauksien osalta delegoitu hallinnollisille osastonhoitajille. Malli on ollut toimiva, olemme kehittäneet myös oman raportointimallin. Tulemme ottamaan päätösmallin käyttöön myös patologian palvelualueella. Tulevan kauden strategiassa onkin erityisesti painotettu johtamisosaamista, yhtenäistä toimintakulttuuria ja henkilöstön hyvinvointia. Päätökset tehdään lähellä toimintaa ja henkilökuntaa. Lähiesimiesten johtamis- ja talousosaaminen on tärkeätä ja tuleva kehittämisen kohde.

Hanna Mäkilä, ylihoitaja, Tykslab
Benita Paloheina, ylihoitaja, patologian yksikkö

Ylihoitajien vastuu ja asema sairaanhoidollisten palvelualueiden liikelaitoksessa on määritelty sen hiljattain hyväksytyssä toimintasäännössä. Uutta minulle on, että ylihoitajat vastaavat toimitusjohtajalle palveluiden tuotannon operatiivisesta johtamisesta omalla vastuualueellaan. He vastaavat hoitohenkilökunnan työpanoksen käytöstä, hoitohenkilöstön osaamisesta, hoitotyön kehittämisestä sekä opetuksesta. Yhteistyö lääketieteellisen johdon kanssa jatkuu entiseen tapaan.

Uutta liikelaitoksessa on muun muassa, että johtokunta valitsee ylihoitajat. Ylihoitaja puolestaan on vastuualueensa hoitohenkilökunnan esimies ja päättää alaisensa henkilökunnan ottamisesta toimiin ja virkoihin kuten aiemminkin. Lisäksi ylihoitajalle on annettu päätösvaltaa tiettyyn rajaan asti kulutustavaroiden, irtaimistojen tai palveluiden ostamisesta henkilökuntansa osaamiseen ja työhyvinvointiin varattujen määrärahojen puitteissa.

Odotan kiinnostuneena ensi vuotta, ja haluan olla aktiivisesti rakentamassa uutta tulevaisuutta sairaanhoidollisten palvelualueiden liikelaitoksessa. Uskon, että hoitotyön johtajilla ja johtamisella on vankka sija myös liikelaitoksessa. Liikelaitos asettanee uusia vaatimuksia, mutta näkemykseni mukaan ja saatuaani vaikutteita jo liikelaitoksessa eläneiltä kollegoiltani uskallan visioita, että se antaa myös aivan uusia mahdollisuuksia suunnitella, toteuttaa ja kehittää tulevaisuuden hoitotyön johtamista ja hoitotyötä.

Helena Luotolinna-Lybeck
ylihoitaja

Osastonhoitaja Ritva Mattila

Loimaan aluesairaalan välinehuoltokeskuksen osastonhoitaja Ritva Mattila siirtyy Sapan välinehuollon henkilökuntaan.

– Muutoksen jälkeen meillä on uudet esimiehet, vaikka fyysisesti toimipaikkamme pysyy Loimaan aluesairaalassa. Kustannusten suhteen tähän asti on ollut toiminnassa vyörytysjärjestelmä eli välinehuollon kulut on vyörytetty laskettujen käyttöprosenttien mukaisesti eri yksiköille. Nyt tuotteemme hinnoitellaan ja meistä tulee näkyvämmän kuin ennen myyvä palveluyksikkö.

– Odotan uudelta organisaatiolta sujuvaa ja joustavaa toimintaa, kehittyvää ja ajanhengessä mukana pysyvää yksikköä, ammattiosaamista ja koulutusta tukevaa organisaatiota sekä avarakatseisuutta.

Olisi hyvä muistaa, että pieneltäkin yksiköltä voiopia hyviä toimintatapoja ja käytäntöjä, Hanna muistuttaa.

Varastonhoitaja Outi Koskinen

Keskusvaraston varastonhoitaja Outi Koskinen työskentelee tällä hetkellä Tyks Vakka-Suomen sairaalan huoltoyksikössä ja vuoden vaihteessa hänkin siirtyy

Välinehuolto organisoituu

Muista palvelualueista poiketen välinehuolto organisaationa ei ole ollut olemassa, vaan se muodostetaan VSSHP:n välinehuoltokeskuksista, TYKSin tulosyksiköiden ja Tykslabin välinehuoltajista. Henkilökuntamäärä tulee olemaan 97 ja se koostuu kolmesta osastonhoitajasta, yhdestä apulaisosastonhoitajasta, sairaanhoitajasta ja perushoitajasta sekä 91 välinehuoltajasta, joista kolme on varahenkilöä.

TYKSin Kantasairaalan, Kirurgisen sairaalan ja Raision sairaalan välinehuoltokeskusten liiketoiminnan eriyttäminen vuoden 2009 talousarvioon on tuotteistamisprosessien avulla suoritettavissa. Näillä välinehuoltokeskuksilla on atk-pohjainen tilaus- ja laskutusjärjestelmä, jonka avulla myös ulkoisten asiakkaiden palvelu on sujuvaa ja kustannusvastavaa. Näissä välinehuolloissa työskentelee 29 työntekijää.

Loput välinehuollon työntekijät työskentelevät ensi vuonna "vuokratyövoimana" sh-piirin tulosyksiköiden sisällä. Mukaan tulevat myös Loimaan ja Salon aluesairaaloiden, Turunmaan, TYKSin Vakka-Suomen ja Paimion sairaaloiden välinehuoltoyksiköiden henkilökunnat ja näiden sairaaloiden

Hanna Mäkilä lupaa välinehuollon laadukkaiden palvelujen jatkuvan uudessakin organisaatiossa.

leikkaus- tai poliklinikalla työskentelevät välinehuoltajat. Sairaaloiden välinehuolloissa työskentelee 19 työntekijää

TYKSin tulosyksiköissä välinehuoltajia on teho-osastolla, ensiavussa, kirurgian, naisten-, lasten-, korva-, silmä- ja sisätautiklinikoilla sekä Paimion sairaalassa. Suusairauksien yksikössä toimii kaksi välinehuoltajaa; lisäksi Tykslabissa on välinehuoltajia. Yhteensä 49 työntekijää. Klinikoiden välinehuolto toimii potilashoidon osastojen tiloissa käyttäen niiden laitteita ja kulutustarvikkeita. Välinehuollon henkilökunta on osittain näiden osastojen muissa työtehtävissä

Työntekijöiden näkökulmasta ensi vuosi tuo vähäisiä muutoksia. Teemme välinehuoltotyötä asiakkaan tiloissa, yhtä ammattitaitoisesti kuin ennenkin. Asiakkaan edustaja on tuttu osastonhoitaja, joka toimii myös lähi-

johtajana. Olemme osa nykyistä työyhteisöä. Tuotamme terveydenhuollossa tarvittavia korkealaatuisia puhdistus-, desinfiointi- ja sterilointipalveluita sekä annamme koulutusta ja opastusta välinehuollossa.

Hanna Mäkilä
ylihoitaja, VSSHP:n välinehuoltotoimintojen koordinoija
vuoden 2008 loppuun asti.

Kliinisestä neurofysiologiasta oma palvelualue

Sairaanhoitollisten palveluiden liikelaitokseen liittyessään kliinisestä neurofysiologiasta tulee itsenäinen palvelualue, kun se aiemmin on ollut KNIP-tulosyksikön vastuualue. Henkilökuntaan kuuluvat ylilääkäri, osastonylilääkäri, viisi erikoislääkäriä ja erikoistuva lääkäri sekä hoitohenkilökuntaan osastonhoitaja ja 10 laboratoriohoitajaa. Lisäksi henkilökuntaan kuuluu kaksi osastonsihtööriä, sairaalafyysikko ja erikoistuva fyysikko.

Osastomme toimii TYKSin C-siivessä ja Turun kaupunginsairaalassa (yksi tutkimushuone). Yön yli kestävä video-EEG-tutkimukset ja unitutkimukset toteutetaan yhteistyössä neurologian klinikan ja lastenklinikan kanssa heidän osastoillaan.

Tavoitteemme on klinikoitten tarpeita vastaava, ajanmukainen ja korkeatasoinen tutkimusvalikoima, joka täyttää vaativan, yliopistosairaالاتason diagnostiikan asettamat haasteet. Osastolla on kattava laatuajärjestelmä, ja osasto on ainoana Suomessa toimiva FINAS:n akkreditoima testauslaboratorio.

Palvelemme klinikoita tutkimuksilla, joilla selvitetään mm. tajunnanhäiriötä, epilepsiaa, paikallisia hermovammoja ja -pinteitä, hermon toimintaa leikkauksen aikana, tutkitaan

polyneuropatiaa, lihasteuteja, unenaikaisia hengityshäiriöitä, unihäiriöitä, lisääntyntä päiväaikaista väsymystä ja neuropaattista kipua. Jälkimmäisen diagnostiikassa palvelemme Pohjoismaiden laajuisesti.

Pääasiassa tutkimuksiamme käyttävät TYKSin neurologia, lastentaudit, kirurgia, sisätaudit, anestesiologia, korva- ja keuhkotaudit ja lisäksi sh-piirin aluesairaalat. Yöpolygrafia-tutkimuksia tarjoamme myös perusterveydenhuollon yksiköille.

Maria Peltola
va. ylilääkäri

Lääkehuollossa ei suuria mullistuksia

Varsinais-Suomen lääkehuollon taseyksikön toiminta alkoi 1.1.2007. Tavoitteena on ollut yhtenäinen lääkehuollon toiminta koko sh-piirin alueella, käytettävissä olevien resurssien tehokas hyödyntäminen ja lääkehuollon toiminnan turvaaminen koko piirissä samoin kuin erikoissairaanhoitoon ja perusterveydenhuoltoon liittyvän yhteistyön tiivistäminen lääkehuollossa.

Varsinais-Suomen lääkehuoltoon kuuluvat Lääkelaitoksen myöntämien toimilupiensä perusteella TYKSin sairaala-apteekki, jolla on toimipisteet Turussa, Paimiossa ja Raisiossa, sekä Turunmaan liikelaitoksen lääkekeskus, Loimaan ja Salon aluesairaaloiden lääkekeskukset ja TYKSin Vakka-Suomen

sairaalan lääkekeskus.

Sairaanhoitopiirin alueen julkisen perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yksiköiden lääkehuolto on osa taseyksikön toimintaa siinä laajuudessa kuin terveyskeskuskuntayhtymät ja kunnat ovat tehneet palvelusopimuksia. Nykyään niitä on yli kolmekymmentä.

Varsinais-Suomen lääkehuolto toteuttaa kaikki viranomaisen velvoittamat tehtävät sekä vastaa toiminnasta, johon kuuluvat lääkehuollon logistiset ja omalääkevalmistuksen tehtävät samoin kuin lääkehuollon informaatio- ja kouluttamispalvelut kaikille sh-piirin toimintayksiköille ja sopimuksen tehneille terveyskeskuksille sekä sosiaalitoimen laitoksille niiden toiminnan vaatimassa laajuudessa. Turunmaan liikelaitokselle turvataan ruotsin- ja suomenkieliset lääkehuollon palvelut.

VSSHP:n alueella TYKSin apteekki on vastannut vuodesta 1992 piirin sairaaloiden keskitetystä lääkkeiden julkisesta kilpailutuksesta, joka on asteittain laajentunut kattaen vuonna 2007 myös Satakunnan sairaanhoitopiirin ja sen alueen terveyskeskukset.

Lääkehuollossa henkilöstömenojen osuus kaikista menoista on muista liikelaitoksen palvelualueista poikkeava, vain noin 10 %, eivätkä lääkehuollon palvelut ole suoraan kuntalaskutettavia. Lääkehuollolla on myös liikelaitoksen sisällä asiakkaita, niistä rahassa mitattuna suurimpina Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus noin 0,5 miljoonan euron vuosittaisilla lääkeostoilla ja Tykslab yli 100 000 euron ostoilla.

Kirsti Tornainen
johtaja
Varsinais-Suomen lääkehuolto

Kustannukset konkretisoituvat. Tämä on ehkä näkyvin ja vaikuttavin osa muutosta.

– Aluksi tuntui siltä, että minkä tähden hyvin toimivaa jo olemassa olevaa järjestelmää pitää muuttaa. Muutosvastarinta kaikkine tunteineen on tullut tutuksi matkan varrella. Henkilökohtaisesti suurimman tunnekuohon koin, kun prosessoitin Loimaan aluesairaalasta eriytymistä. Olen palvellut Loimaan aluesairaala 34 vuotta, joten tunneside on kiinteä.

– Odotan hyvää yhteistyötä, joustavaa, toimivaa ja ajantasaista vastavuoroista vuorovaikutusta uuden

organisaation taholta. Uudet koulutusmahdollisuudet, välinehuollon laatuajärjestelmän kehittymisen mahdollistuminen, varahenkilöjärjestelmä ovat asioita, joita odotamme. Henkilökohtaisesti taloudellisten asioiden konkretisoituminen tuo varmasti suurimman muutoksen omaan työhöni.

Toimistosihtööri Eija Ilmonen

Salon aluesairaalan toimistosihtööri ja palkanlaskija Eija Ilmonen siirtyy vuodenvaihteessa hallinnollisesti koko piirin yhteiseen henkilöstötoimistoon.

– Onneksi varsinaisen työpaikkani pysyy edelleen täällä

Halikon sairaalassa, missä suuri osa aikuispsykiatrian henkilökunnastakin on.

– Mikäli asetetut tavoitteet toimintatapojen yhtenäistämistä, palvelun parantamisesta, tiedotuksen lisäämisestä ja sijaistamisen helpottumisesta toteutuvat, näen että organisaatiomuutoksesta on hyötyä - toisaalta pienessä organisaatiossa on omat hyvät puolensa - mutta aika näyttää. Uudelta organisaatiolta odotan hyvää yhteistyöhön-keä ja tiedotuksen sujuvuutta, Eija toteaa.

TEEMA: ORGANISAATIOMUUTOKSET

Juha Rantasalo kertoo tekniikan uuden organisaation yhtenäistävän eri sairaaloiden käytäntöjä.

Teknisten palveluiden tulosityksikkö

Sairaanhoitopiirin laajuisesti operoivan Teknisten palveluiden tulosityksikön tavoitteena on toimintatapojen yhtenäistäminen, osaamisen tarjoaminen kaikkien sh-piirin sairaaloiden käyttöön, toimintojen tehostus ja synergiaedut.

Koska eräät tekniset ylläpitopalvelut edellyttävät vahvaa paikallista osaamista ja tuntemusta, osa yksiköistä toimii edelleen paikallisesti sairaalakohtaisina yksikköinä, osa aidosti koko piirin laajuisesti.

VSSHP:n laajuisesti palvelujaan antavat lääkitätekniikan, rakennuttamisen ja tilahallinnan yksiköt sekä tietoliikenneverkko- ja tuottava ICT-yksikkö. Paikallisesti palveluja tuottavat TYKSiin, Salon ja Loimaan aluesairaaloiden käyttökone- ja TYKSiin vahvavirta- ja viestintälaittehuollon ja rakennushuollon yksiköt.

TYKSiin käyttökone- ja yksikköön sisältyvät alayksikköinä Kantasairaalan, Paimion, Vakka-Suomen ja Kirurgisen sairaalan yksiköt. Raision sairaalan yksikkö on osa TYKSiin rakennushuollon yksikköä. Salon sairaalan käyttökone- ja yksikköön kuuluvat Salon ja Halikon sairaaloiden vastaavat yksiköt. Salon ja Halikon sairaalan kiinteistötekniikan yksiköt kuuluvat VSSHP:n rakennuttamisen ja tilahallinnan yksikköön.

Uusi organisaatio ei muuta kenenkään fyysistä työpistettä pysyvästi. Erikoisasiantuntijuutta hyödynnetään sh-piirin kattavalla tietoverkolla ja käyttämällä asiantuntijoitamme kohteissa paikan päällä. Etenkin lääkitätekniikassa hyödynnetään TYKSiin osaamista siten, että aluesairaaloiden henkilökuntaa koulutetaan erimittaisilla työkomennuksilla TYKSiissä.

Tekniikan yksikköön tulee VSSHP:n rakennuttamisesta ja tilahallinnasta vastaava yksikkö. Se vastaa investointi- ja saneerauskohteiden toteuttamisesta yhtenäisten toimintatapojen ja laaturaportointien mukaisesti.

Uusi organisaatio yhtenäistää eri sairaaloiden toimintamalleja muun muassa vuokralaskutuksen, palvelujen tuottamisen, rakennuttamisen ja hallinnollisten käytäntöjen osalta. Palveluraportointia kehitetään asiakkaittemme kannalta entistä läpinäkyvämmäksi.

Juha Rantasalo
teknillinen johtaja

Henkilöstötoimistossa palvelut paranevat

Ensi vuoden alusta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä on yhteinen henkilöstötoimisto, johon kuuluvat hallinnollisesti kaikki sairaanhoitopiirissä henkilöstöhallinnon tehtävissä työskentelevät.

– Siirto on hallinnollinen, sillä yhdistymisestä huolimatta työpisteet säilyvät ennallaan eikä kukaan siirry esimerkiksi TYKSiin mälle henkilöstötoimiston tiloihin, selvittää vs. henkilöstöpäällikkö Tom Riski, tulevan yhteisen henkilöstötoimiston esimies.

Uuden VSSHP:n henkilöstötoimiston muonavahvuus tulee olemaan 59 henkilöä: henkilöstöpäällikkö, työmarkkinalakimies, suojelupäällikkö, 4 henkilöstösihteeriä, koulutussuunnittelija, palkkasihteeri, toimistonhoitaja, työvoimasihteeri ja 22 toimistosihiteeriä. Henkilöstötoimistoon kuuluvat myös päätoimiset pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut sekä työterveysasema, jonka esimies on johtava työterveyslääkäri.

Saman hallinnollisen katon alle tulijoita on TYKSiistä 49, Salon aluesairaala 3, Halikon sairaala 2, Loimaan aluesairaala 3 ja Vakka-Suomen sairaala 2 työntekijää. Turunmaan kollegat eivät liity.

Henkilöstöpäällikkö Riski kertoo, että tehtäviä jaetaan uudelleen siten, että palkanmaksualueet tulevat mukailmaan sairaanhoitopiirin uutta organisaatiota. Siksi palkanlaskennan toimistosihiteerien tehtäväalueita tarkistetaan ja palkanlaskennan vakanssien määriä tasoitetaan piiritasolla. Myös sijaisuuksien järjestely ja tiimityöskentelyä kehitetään ja varahenkilöjärjestelmää havitellaan myös henkilöstötoimistoon.

Päämääränä on aiempaa selkeämpi organisaatio sekä toimintatapojen yhtenäistäminen ja tehostaminen. Tätä helpottaa, että henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat jo samat kaikissa sairaaloissa. Päällimmäiseksi tavoitteeksi Tom Riski nostaa palvelujen parantamisen:

– Parannamme ja tehostamme palvelujen laatua sekä tiedon kulkua, jotta henkilöstö voi olla toimintaamme entistä tyytyväisempi.

Huollon toimialalla edessä iso prosessi

– Mitään dramaattista ei tapahdu, vakuuttaa huoltopalveluiden päällikkö Kari Kandelberg ensi vuoden alussa käynnistyvästä piirin kattavasta huollon toimialueesta.

Tuleva suuryksikkö huolehtii ravintohuollosta, laitoshuollosta, varastoinnista, kuljetuksesta, vaatehuollosta, ulkotöistä ja puhelinliikenteen palveluista.

Kandelberg kertoo huollon toimialan perustamisen tavoitteena olevan samantyyppisten palvelujen kokoaminen yhteen. Tämä käynnistyi jo tänä vuonna, kun Uudenkaupungin ruokahuolto fuusioitui Vakka-Suomen sairaalan vastaavaan ja heti ensi vuoden alusta Raision sairaalan keittiö sulkee ovensa ja työntekijät siirtyvät TYKSiin ravintokeskukseen. Nämä ovat Kandelbergin mukaan hyviä osoituksia onnistuneista muutoksista.

Uusi, laaja toimiala ei synny käden käänteessä. Huoltopalveluiden henkilöstömäärä hipoo tuhatta, ja liikevaihto nousee noin 45 miljoonaan euroon.

– Muutos on iso ja pitkä prosessi. Rakennamme organisaatiota, sorvaamme palvelusopimuksia ja määrittelemme laatu- ja taloudellisuustavoitteet palveluittain, kehitämme raportointia sekä mietimme palveluidemme tarvetta yhdessä tilaajien kanssa, Kandelberg luettelee. Lisänsä tuovat esimer-

kiksi aluesairaaloissa ja psykiatriassa tapahtuvat toiminnan muutokset, jotka heijastuvat myös huoltoon. Tavoitteena on, että kaikki olisi valmista vuonna 2012.

Näkyvin muutos ensi vuonna on uuden, suuren logistiikkakeskuksen valmistuminen Turkuun Itäharjulle. Se vaikuttaa moneen työntekijään etenkin varastoinnissa ja kuljetuksessa, ja asiasta onkin puhuttu paljon, Kandelberg kertoo. Muut muutokset ovat varsin pieniä ja ne tapahtuisivat huollon organisoinnista huolimatta.

– Kaikki etuudet säilyvät, mahdollisuus monipuoliseen koulutukseen kasvaa, saman alan esimiehet ovat tukena, samoin vertaistuki on paremmin hyödynnettävissä. Ketään ei pakkosiirretä pitkien matkojen päähän, mutta jos joku haluaa muuttaa vaikkapa Turusta Loimaalle, hänen on mahdollista jatkaa saman työnantajan palveluksessa, vain työpiste vaihtuu. Luvassa ei myöskään ole toimintojen aktiivista ulkoistamista. Toisaalta vakansseja voidaan helpommin siirtää sinne, missä on todellista tarvetta.

– Vanhat hyvät työyhteisöt ja yhteistyö säilyvät. Samojen tuttujen työkalujen kanssa työskennellään edelleen.

Yksi ongelma huollon uudella organisaatiolla kuitenkin toistaiseksi on: siltä puuttuu napakka, kuvaava nimi.

Kari Kandelberg toivoo yhteistyön jatkuvan organisaatiouudistuksen jälkeenkin.

Raision sairaalan ruoantuotanto Kantasairaalaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ravintopalvelut lupasi sairaanhoitopiirin johdolle elokuussa 2007 keskittää ruoantuotantoa ja nostaa tuottavuutta viidenneksellä vuoteen 2012 mennessä. Ravintotuotantoa keskitettäisiin niin, että osa nykyisistä kahdeksasta tuotantokeittiöstä muutettaisiin palvelukeittiöiksi, joihin ruoka toimitettaisiin tuotantokeittiöistä. Tuotantokeittiöitä on jatkossa 3-4 nykyisten 9:n sijaan.

VSSHP:n ravintopalvelut uudistaa ruoankuljetusteknologiaansa ja kehittää tietojärjestelmiään. Meneillään on tarjouskilpailu uuden sukupolven ruoankuljetusvaunuista sekä Aromi-tuotannonohjauksen laajennus. Jatkossakin ravintopalvelut valmistaa valmiit asiakaskohtaiset annokset potilasiakkailleen ja toimittaa ateriat eri sairaaloiden osastoille ajallaan oikean lämpöisinä. Suunnitelmissa on, että vuonna 2010 kaikki potilasateriat jokaisessa sairaalassa tilataan sähköisesti Webmysli-tilausohjelman avulla.

Ruoankuljetuksissa siirrytään vaihe vaiheelta uuteen teknologiaan: kuljetusvaunujärjestelmä sisältää lämmitettävät ja jäädytettävät termovaunut, vaunuihin sopivat tarjottimet sekä lämmittävät ja jäädyttävät telakka-asemat.

Ensimmäisenä valmistuskeittiöstä palvelukeittiöksi muuttuu Raision sairaalan keittiö. Sairaalan arviolta 80 potilaalle ja tietysti siellä työskentelevälle henkilöstölle ruoka kuljetetaan Kantasairaalan keittiöstä. Tarkoitus on, ettei muutos näy ruokailevalle asiakkaalle juuri mitenkään.

Näin ravintopalvelut säästää kuuden henkilötyövuoden työpanoksen vuodessa, noin 210 000 euroa. Vuotuiset kuljetuskustannukset ovat noin 110 000 euroa. Vuodessa säästyy noin 100 000 euroa.

Jaana Levo
ruokahuoltopäällikkö

Siivottava ei lopu

Eeva Kaunisto työskentelee Loimaan aluesairaalassa laitoshuoltajana. Hänen vastuualueenaan ovat fysioterapiaoasto sekä lääkekeskus. Eeva kertoo työnsä olevan monipuolista, kahvinkeitosta siivoustyöhön. Pääasiassa se kuitenkin on siivoustyötä. Fysioterapiaoastolla asiakkaiden käytössä olleiden apuvälineiden sekä satunnaisesti käytössä olevien erikoisvaatteiden pesu ja huolto kuuluvat myös työhön. Lääkekeskuksessa on omat erityiskohteensa, kuten valmistustila sekä sytostaattilaboratorio, joiden siivouksessa on noudatettava tietyt sääntöjä. Eeva on myös sijaisena leikkausosastolla, mikä asettaa omat vaatimuksensa hygienian ja ammatillisen tietotaidon osalta. Osastot poikkeavat täysin toinen toisistaan. Eeva kiittelee työtään vaihtelevaksi ja mielenkiintoiseksi.

Eeva Kaunisto on ollut aluesairaalassa kaksi ja puoli vuotta. Sitä ennen pisin yhtäjaksoinen työrupeama oli HK Ruokatalon Mellilän yksikössä. Siellä tulivat tutuksi laitoksen omavalvonta sekä tarkastusapulaisen työt. Laitosapulaiseksi valmistumisen jälkeen Eeva oli Loimaan seudun kansanterveysyön kuntayhtymällä kuusi vuotta laitospulaisena.

Kauniston perheeseen kuuluu aviomies ja kolme poikaa. Eeva harrastaa käsitöitä sekä kaikkea, mikä liittyy perheeseen ja kodin viihtyvyyteen. Luottamustoimista mainittakoon

Ammattimies ajan tasalla

– Jatkuva opiskelu on kiinteä osa työtäni, kuvailee Salon aluesairaalan ammattimies **Raimo Manelius** tehtäviään teknisessä huollossa. – Olin esimerkiksi jokin aika sitten Ruotsissa perehtymässä plasmasterilisaattorin huoltamisen salaisuuksiin.

Pääosan Raimon työajasta vievät tietokonepohjaiseen kiinteistönvalvontaan liittyvät ilmanvaihto-, ilmastointi- sekä jäähdytysjärjestelmät. Lisäksi hän huoltaa ja kunnossapitää muun muassa paineilmajärjestelmiä, dialyysin vedenkäsittelylaitteita ja autoklaaveja. Työ erilaisten laitteiden parissa on monipuolista ja laaja-alaista.

– Sairaalan uudisrakennuksen valmistumisen myötä tulee lisää myös ilmastointi- ja sähkömekaanisia laitteita, joihin perehdytään käyttöönotettaessa, kertoo Raimo. Työn hän sanoo vastaavan koulutustaan ja uuden oppimisen olevan jokapäiväistä ja mielenkiintoista.

– Aluesairaalan lisäksi palvelemme myös terveyskeskusta. Pyyntöjä tulee työyksiköiltä, kun on kylmä, kuuma tai kun on huono ilma. Yhteistyö osastojen kanssa vaatii sosiaalisia taitoja, koska palveluja yleensä tarvitaan silloin, kun asiat ovat huonosti, ja saattaa joskus olla, että palvelupyyntökin on viivästynyt, toteaa Raimo.

Muutokset mietityttävät

– Ei ole mielessä, että ensi vuoden alussa aloittava uusi teknisen huollon organisaatio mitenkään muuttaa toimintaa henkilökohtaisella tasolla. Toivottavaa on, että byrokraatia ei lisääntynyt johtamisen kautta ja toiminta sen mukana kangistu. Ei tosin näytä selkeältä, mitä etuja saavutetaan. Aluesairaalakokonaisuus alueellisena sairaanhoitopalveluja tuottavana yksikkönä edelleen murenee, arvioi Raimo.

– Muutoksesta oli yksi piirittämättömyys, mikä sinänsä oli hyvä ja auttoi hahmottamaan kokonaisuutta. Paikalla oli koko tekniikan ja kiinteistöhuollon toimiala. Tilaisuuden anti jäi varsin yleiseksi, ja näytti siltä, että organisaatio saattaa olla vielä vaiheessa. Vasta käytännön työssä tullaan näkemään, miten hommat sujuvat, Raimo tähdentää.

Nappulan päiväkotiyhdistyksen hallitukseen kuuluminen sekä Loimaan seudun eläinsuojeluyhdistys ry:n hallituksen sihteerinä toimiminen.

Organisaatiomuutos arveluttaa

– Ensi vuoden alusta suuret, huoltaa koskevat organisaatiomuutoksen tuulet puhaltavat, ja ne ovat tuoneet monen näköisiä ajatuksia myös meidän laitoshuoltajien työhön. Osittain muutokset ovat herättäneet negatiivisia ajatuksia meidän kaikkien mielessä. Siivottava ei kuitenkaan sairaalasta lopu ja meidänkin työpanostamme tarvitaan kuten tähän asti. Liittyminen johonkin suureen ja tuntemattomaan on aina arveluttavaa. Tässä tapauksessa, kun meidät yhdistetään koko piiriin laajuiseen huoltopalveluiden toimialaan, on selvää, että myös henkilökohtaiset mielipiteeni ja ajatukseni ovat välillä olleet negatiivisia.

– Eivät muutokset aina ole pahasta. Niihin sopeutuminen vain vie aikansa. Asiaa olisi varmaankin helpottanut niin minun kuin kollegoidenkin osalta, jos asioista olisi riittävästi tiedotettu. Nyt liittymisestä ja sen tuomista muutoksista olemme ensi alkuun kuulleet vain joitakin huhuja, eivätkä tiedotustilaisuudet ole kuitenkaan antaneet vastauksia niihin

Huollon organisaatiomuutos on herättänyt kysymyksiä, eikä kaikkiin ole saatu vastauksia, napauttaa laitoshuoltaja Eeva Kaunisto.

kysymyksiin, joihin juuri me haluaisimme vastauksia. Työnkuvaan tulee varmaankin jonkinlaisia muutoksia logistiikan muuttumisen osalta. Osa logistiikan työstä tulee jossakin määrin olemaan laitoshuoltajien vastuulla. Muutoksista huolimatta tunnen yhä edelleen olevani loimaalainen, en vsshp:läinen, sanoo Eeva Kaunisto.

SARVESTA HÄRKÄÄ

Päluottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.

Viestintä organisaatiomuutosten kulmakivi

Jokaisella organisaatiolla on yleisesti tarkoituksensa eli miksi se on olemassa. Kovasti yksinkertaistamalla voitaneen sanoa, että sairaanhoitopiiri on olemassa potilaita/asiakkaita varten. Jos meillä ei ole heitä, ei organisaatiollakaan ole tarkoitusta. Silloin jäljelle jää vain kasa laitteita ja rakennuksia, joiden ylläpitoon tarvitaan vain kourallinen osaajia, ja hekin nykyaikaisesti olisivat ulkoistettuja, kunnes heitäkään ei enää tarvittaisi kun omaisuuskin tarpeettomana myytäisiin pois.

Muutos johonkin organisaatioon edellyttää aina onnistukseen huolellista suunnittelua ja kokonaisuusien hallintaa. VSSHP:n strategia 2007–2015 täyttää varsin mallikkaasti nämä perusvaatimukset, ja näin ollen strategiaan liittyvien, vuoteen 2009 mennessä toteutettavaksi edellytettävien toimialojen ryhmittelyjen luulisi muodostuvan luonnokkaasti.

Kun näin selvästi ja julkisesti on muutos linjattu ja ilmoitettu, voisi luulla asioiden olevan kunnossa. Etenkin kun muutokselle on strategiassa annettu helppo ja yksinkertainen mittari: toteutuneet organisaatiomuutokset.

Osa muutoksista on jo toteutunut ja osa on toteutumassa lähikuukausina. Näiden onnistuminen on näin ”puusta katsoten” sujunut osin kivuttomammin, osin isolla rytinällä. Toki on selvää, että muutokskipuihin ovat osaltaan vaikuttamassa niin ihmiset kuin organisaation osasten määrä.

Toisaalta asioiden onnistumiseen isossakin muutoksessa voidaan vaikuttaa monin tavoin. Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa muutoksen valmisteluun ja suunnitteluun lisää tyytyväisyyttä ja auttaa muutoksen osapuolia ymmärtämään muutosta sekä sitouttaa heitä uuteen organisaatioon.

Varsinkin silloin, kun kovin erilaisia yksiköitä ja toisistaan poikkeavia toimintakulttuureja istutetaan uuteen yhteiseen organisaatioon, tulee muutokseen varata riittävästi aikaa ja muita resursseja.

Perinteisesti julkisella sektorilla muutokset on totuttu toteuttamaan johtotasolla ja sitten vasta tiedotettu tulokset ruohonjuuritasolle. Henkilöstön edustajan nimeäminen asioita

valmistelemaan ryhmään ei useinkaan tarkoita sitä, että henkilöstö olisi oikeasti mukana muutoksen valmistelussa.

Oikea-aikainen ja riittävä tiedottaminen koko henkilöstölle on organisaatiouudistuksen kulmakivi. Muutosta aloitettaessa kunnollinen alkuinfo työpaikkakokouksessa antaa hyvän alun henkilöstön sitouttamiseen muuttuvaan organisaatioon.

On aivan totta, että kesken prosessin on usein hankala antaa kovin tarkkoja väliaikaisia tietoja, varsinkin kun tilanteilla on usein taipumus muuttua matkan varrella, mutta mitä suuremmasta muutoksesta on kyse, sitä tärkeämpää on myös väliaikattiedotteiden antaminen. Muutoksiin liittyy aina pelkoja ja uhkakuvia, varsinkin, jos sen pelätään vaikuttavan oman työpaikan menettämiseen tai tutun työyhteisön hajoamiseen.

Oman osansa muodostaa esimiesten muutosvastarinta. Heillä voi olla liikaa, liian vähän tai vain epämääräistä tietoa tulevasta muutoksista. Etenkin, jos he kokevat oman asemansa olevan uhattuna, voi helposti syntyä tilanne, jossa kuilu muutostoimittajien ja muun organisaation välillä kasvaa liian suureksi ja muutoksen onnistuminen vaarantuu.

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on sairaanhoitopiirin strategian mukaan yksi organisaatiomme menestystekijä sekä strategian tavoite. Kaikessa suunnittelussa ja toiminnassa on hyvä muistaa se yksinkertainen tosiasia, että jos meillä ei ole osaavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä, ei meillä myöskään kohta ole potilaita – sairaanhoitopiiriin tärkeimpiä asiakkaita.

Kun organisaatiouudistukset on suunniteltu ja toteutettu siten, että potilaat/asiakkaat sekä henkilökunta voivat hyvin, ei menestystarinallamme näy loppua.

Näin joulun lähestyessä täytyy toivoa, että se kuuluisa tähti johtaisi myös meidät kohti oikeanlaista, toimivaa ja sekä henkilöstöllemme että asiakkaillemme parasta mahdollista lopputulosta kohti.

Mika Rönnholm
VSSHP:n TNJ:n päluottamusmies

Joulu joutuu sairaalaan

Markku Näveri

Salon aluesairaala

Aluesairaalan pikkujoulujuhlat pidettiin perjantaina 5.12. Salon vpk:n talolla. Juhlan järjesti tänä vuonna lasten ja nuorten yksikkö. Juhla sujui ohjelmallisen iltaman ja joulupuuron merkeissä.

Perjantaina 19.12. on Salon terveyskeskuksen kanssa yhteinen jouluhartaus henkilökunnalle sekä potilaille papin ja kanttorin johdolla. Glögiä ja pipareita on tarjolla. Lisäksi eri yksiköillä on omia kuusia ja jouluohjelmia.

Loimaan aluesairaala

Joulukiireiden ollessa kiivaimmillaan pysähdytään Loimaan aluesairaalassa aika ajoin nauttimaan yhdessäolosta.

Pikkujouluna kokoonnutaan perinteisesti hauskanpidon ja aterioinnin merkeissä. Tänä vuonna menimme kahdessa erässä (1. ja 11.11) Tehdas Teatteriin Turun Manillaan nauttimaan 30-luvun jazzbaarin tunnelmasta. Vertigo-teatterin esittämän näytelmän Ella Gray mukana pääsimme nauttimaan jazzin kulta-ajasta sykkivän musiikin ja tunnelmallisen tanssin pyörteissä.

Adventtina sairaalan päiväkodin Nappulan lapset hoitajineen kiersivät osastoilla laulamassa.

Jouluhartaus henkilöstölle pidetään Loimaan kaupungin kirkossa. Tilaisuuden jälkeen istutaan vielä hetki yhdessä kahvikupposen ääressä.

Joululounas sairaalamme ruokasalissa tarjoillaan 19.12. Rosolli, sipulisilli, kinkku, lanttulaatikko, luumukiisseli kermavaahdolla, joululeipä, kotikalja – ihanan perinteistä ja hyvää!

Eri yksiköiden kiitokset menneestä vuodesta, jouluterveiset ja hyvän uuden vuoden toivotukset välitetään joululehdessä, joka tulee intranettiin yksiköiden kotisivuille Loimaan aluesairaala -> Joululehti.

Åbolands sjukhus

En stämningfull jultid har vi på Åbolands sjukhus alltid varit måna om att skapa.

Julljus i många av sjukhusets fönster hör till, liksom också julgranar på avdelningarna. På det viset kan både patienter och personal få del av den frid vi önskar att kan infinna sig i allas sinnen.

Vår egen Lucia väljs bland personalen och med sitt tåg

hämtar hon ljus till oss alla. Vi får också besök av Åbo-Lucian, som med sitt följe vandrar genom sjukhuset.

Flora-kören och Brahe-djåknar kommer på besök och sjunger vackra julsånger för oss alla.

En morgon under veckan före jul serveras personalen julgröt i matsalen. Då sjunger vi julsånger och hör också sjukhusprästen tala. En traditionell julmiddag serveras (lunchtid) i matsalen. Den ser vi alla fram emot.

Personalens gemensamma julfest med mat, sång och program hör också till vårt julfirande. Till festen kommer vi finkladda och har med oss ett gott julhumör.

Åbolands sjukhus önskar alla en god och fridfull jul!

Halikon sairaala

Joulun alusaikaa ja joulua on vietetty jo kauan perinteiksi muuttunein menoin: Potilasyhdistys järjesti joulujuhlan potilaille sairaalan kesäviertopaikassa Ristinkalliolla 8.12.

Sairaalan järjestämää potilaiden joulujuhlaa vietetään Halikon sairaalan ruokasalissa 17.12.

Perinteinen Salo-Uskelan seurakunnan ja Halikon sairaalan juhlatyöryhmän järjestämä jouluhartaushetki mielenterveyskuntoutujille, heidän omaisilleen ja Halikon sairaalan henkilökunnalle on Salon kirkossa 17.12.

Henkilökunnan joululounas tarjottiin 11.12. Henkilökunnan yhteinen jouluhartaus ja kahvihetki vietetään Hallintolassa 23.12.

Joulutervehdyksessä osastoille 24.12. kaapeli-tv:n välityksellä on jouluisia ohjelmaa ja sairaalapastorin puhe.

Halutessaan osastot järjestävät joulupukin käynnin omalle osastolleen.

Pikkujoulun vieton sijasta tyhy-ryhmä järjesti henkilökunnalle mahdollisuuden viettää iltaa kabareen merkeissä Salossa.

Potilaille ja henkilökunnalle suunnatun Siltalehden Joulusillassa on heidän jouluisia kertomuksiaan ja toivotuksiaan. Sairaalan viikkotiedotteeseen kerätään yksiköiden joulutervehdykset, hyvän uuden vuoden toivotukset ja kiitokset menneestä vuodesta yhteistyökumppaneille.

TYKS Kantasairaala

Lastenlinikalla lapset lauloivat ja pohjustivat joulutunnelmaa ensimmäisen adventin kunniaksi 28.

marraskuuta. Taitavat kädet -joulu myyjäisistä 4.12. löytyi ostettavaa niin pukinkonttiin kuin herkkupöytään. Joulumieltä viriteltiin myös 5. joulukuuta, jolloin ravintokeskus pistouvasi henkilökunnalle riisipuuroa, rusinasoppaa, kinkkua ja joululeipää. Myös jouluaattona on maksutta tarjolla tuttuja jouluherkkuja.

Henkilökunnan perinteistä joulujuhlaa vietetään ruokasalissa tiistaina 16. joulukuuta klo 13.00. Taideakatemia opiskelijat laulavat ja soittavat. Tänä jouluna laulut ovat astetta "kevyempiä" kuin aiemmin. VSSHP:n hallituksen puheenjohtaja Jukka Mikkola pitää puheen, ja johtava sairaalapappi Hilka Kakko-Helle puhuu joulun perimmäisestä sanomasta. Joulukahvien lomassa viritellään yhteislaulua. Juhla radioidaan osastoille.

Jouluaattona radioidaan klo 7 johtajaylilääkäri Turkka Tunturin joulutervehdys henkilökunnalle ja potilaille. Kuorot ilahduttavat sairaalaväkeä seuraavasti: Åsma-kuoro laulaa ruokasalissa joulurauhan julistamisen jälkeen noin klo 12.15. Sieltä kuoro siirtyy A-sairaalaan noin klo 12.40. Joulupäivänä klo 12.00 on vuorossa Turun NMKY:n kuoro. Tämäkin kuoro aloittaa ruokasalista ja jatkaa kahvit juotuaan ja laulettuaan A-sairaalaan. Molempien kuorojen esitykset kuullaan keskusradiosta.

TYKS Paimion sairaala

Paimion sairaalassa joulunaikaa on vietetty aina perinteisesti.

Itsenäisyyspäiväksi suuri joulukuusi pystytettiin keskelle pihaa pääsisäänkäynnin eteen ja osastojen jokaiselle ikkunalle syytettiin kynttilät. Jouluvalaistus on katsomisen arvoinen, sitä käyvät myös ulkopuoliset ihastelemassa.

Joulupuuroa ja rusinasoppaa lisukkeineen oli henkilökunnalle tarjolla ruokasalissa tänä vuonna perjantaina 5.12.

Potilaiden joulujuhlaa on vietetty perinteisesti vuosittain. Tänä vuonna juhla on tiistaina 16.12. klo 18. Preitilän päiväkodin lapset esiintyvät, sairaalapastori julistaa joulun sanaa ja Alvarkööri ja potilaat laulavat joululauluja. Lopuksi nautitaan joulukahvit joulutortun kera.

Henkilökunnan joulukahvitilaisuus on sairaalan ruokasalissa keskiviikkona 17.12. klo 13. Sali on aina silloin ääriään myöten täynnä. Tilaisuus aloitetaan ja päätetään yhteislaululla. Vuorollaan joku koordinaatioryhmän jäsenistä pitää joulupuheen, tänä vuonna kuntoutusklinikan ylilääkäri Tiina Leisteuvo.

Sairaalan henkilökunnan yhteistä joulujuhlaa vietetään perjantaina 19.12. Sukselan koululla. Jouluglögin ja jouluruuan jälkeen lauletaan yhdessä Alvarkööriin kanssa joululauluja, esitetään ohjelmaa ja joulupukkikin käy.

Joululauluja lauletaan potilaille jouluaattona vakiintuneen käytännön mukaan alkaen klo 6.45 sairaalan ylimmästä kerroksesta lähtien. Henkilökunta voi perheineen osallistua tähän aattoamun joulutervehdykseen potilaille.

TYKS Vakka-Suomen sairaala

Joulua on vietetty vuosien mittaan monin erilaisin tavoin. Ohjelmassa on ollut hartaushetkiä sekä kevyempiä joulun juhllallisuksia. Uusien organisaatiomuutosten jäljissä järjestelytoimikunnat ovat eriytyneet kukin omille tahoilleen, ja yhteisöllisyys on tältä osin kadonnut.

Toisaalta tässä pyörityksessä on huomattu, että joulun ajan

Terveellistä joulua

”Joulu täynnä on kinkkua, kylkeä, potkaa, läskiä, niskaa ja tietenkin votkaa. Kun loppuu aatto ja alkaa yö, ihminen on sitä mitä hän syö.”

Näin hilpeän havainnollisesti Juice Leskinen kuvaa ”Sika”-joululaulussaan joulua. Joulu merkitsee jokaiselle meille eri asioita: yhdessä oloa, rentoutumista, hyvää ruokaa tai työn tekoa. Mutta miten viettää joulu terveellisesti, kaiken sen joulukiireen ja ylensyönin keskellä?

Sanaa terveellisyys voidaan tarkastella monelta eri kantilta, mutta yksinkertaisuudessaan se tarkoittaa fyysisistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Nykyään ihmisen ajan täyttävät työ, perhe, ystävät ja harrastukset, jolloin oma hyvinvointi jää helposti taka-alalle. On jopa trendikästäkin olla kiireinen ja stressaantunut, mutta sitä ei tulisi ylläpitää oman terveyden kustannuksella. Joulu on mitä parhainta aikaa rauhoittua ja tavoitella aitoa joulun tunnelmaa.

Hyvä joulumieli syntyy pienistä asioista. Suuret odotukset ja suunnitelmat saattavat helposti pilata joulurauhan. Vietät joulun sitten perhepiirissä tai työn parissa, niin yhdessäolosta ja yhteisestä mielekkästä tekemisestä sekä iloisesta ilmapiiristä muodostuvat

edellytykset rauhalliselle joulumielelle.

Jouluna saa nauttia hyvällä omallatunnolla maittavasta ruoasta sekä juomasta. Joulusta huolimatta on hyvä silti muistaa kohtuullisuus syömisessä ja juomisessa. Jokainen meistä haluaa todennäköisesti välttää ”Sika”-joululaulusta välittyvän, ei ehkä niin houkuttelevan mielikuvan pyhien jälkeisestä olotilasta.

Joulun jälkeen on otollista aikaa miettiä omia elintapojaan ja pyrkiä muuttamaan niitä terveellisemmiksi. Elintapamuutosten ei tarvitse olla kovin suuria, mutta päämääräksi voi asettaa, että ne ovat pysyviä. Työterveysasema tukee mielellään elintapamuutoksen toteutusta. Terveellisempi elämä on tavoiteltavan arvokas joululahja ja miksi ei myös lupaus tulevalle vuodelle!

Rauhallista ja terveellistä joulua toivottaen
työterveysasemalta
Anna Pyhärinta
työterveyshoitaja

rauhottaminenkin on vallan oivallinen tapa synnyttää joulutunnelmaa. Sairaala koristellaan jouluisesti ja rauhoittuminen voi alkaa. Arki saattaa olla kylläkin melkoista huisketta, mutta kukin tykönämme voimme virittäytyä vähitellen rauhoittumaan.

Jouluperinteistä vahvasti edelleen elää jo 70-luvulta alkaen joka vuosi joulun tunnelmaa tuonut Vakka-Suomen sairaalan ja psykiatrian tulosalueen Uudenkaupungin toimipisteen yhteinen Lucian päivän kulkue. Tänäkin vuonna Lucia-kulkue tuo iloa ja valoa sekä Vakka-Suomen sairaalan että psykiatrian tulosalueen Uudenkaupungin toimipisteen yksiköille maanantaina 15.12.

TYKS Kirurginen sairaala

Jo perinteeksi muodostunut henkilökunnan jouluglögិតilaisuus sairaalan aulassa pidetään torstaina 18.12. klo 12-15. Myös ohikulkijat, potilaat ja omaiset voivat hetkeksi istahtaa kuulemaan joululauluja ja nauttimaan glögistä sekä joulutortusta. Alvarkööri esittää joululauluja klo 12-13.

Koonneet: Anneli Fagerlund, Oona Laato, Jouko Lahti, Leena Marjoluoto, Salla Myllykylä, Markku Näveri, Virpi Pakkanen, Tarja Raitis, Sinikka Salokanto, Pirjo Suominen

Sairaalapapin jouluun sopii iloa ja surua

Pappia saatetaan tarvita sairaalassa joulunakin. Hilikka Kakko-Heltestä on tärkeää, että pappi on aina saatavilla.

sairaalassa. Silloin hän sanoo katselleensa sairaalan joulua omaisen näkökulmasta.

Sairaalapappina Hilikka Kakko-Helle on huomannut, että toisille potilaille joulu sairaalassa ei ole muita päiviä kummempia, mutta toisissa joulu nostaa tunteet pintaan: miksi minä olen yksin täällä, kun muut viettävät vuoden suurinta juhlaa.

– Yksinäisyyden tunne kalvaa erityisesti jouluna.

Monen potilaan Hilikka on kuitenkin havainnut arvostavan joulun tunnelmaa myös sairaalassa, ja siihen voidaan vaikuttaa pienin keinoin: monesti kynttiläkin ikkunalla riittää. Myös henkilökunnasta henkii joulu, ei ehkä kristillisessä mielessä vaan joulun rauhaista tunnelma. Hilikka tosin muistuttaa kristillisellä sanomalla olevan sijansa sairaalassakin, ja kukapa siitä olisi parempi kertomaan kuin sairaalapappi. Toimiessaan Paimion sairaalassa Hilikka loi sinne perinteen jouluaattoisesta joulurauhan julistuksesta.

Kotijoulua Hilikka viettää ihan vain oman pienen perheen parissa, sukulaisille on aikaa muulloin.

– Joulukirkossa ja haudalla käydään, muuten vain ollaan ja nautitaan rauhasta ja hyvistä kirjoista. Joulussa minua viehättävät juuri sen rauha, hiljaisuus ja valot.

Perhekin on sopeutunut siihen, että joinakin jouluina – päivystys osuu nykyisin joka kuudenteen jouluun – äiti saattaa joutua poistumaan kesken jouluterian. Sillä kuten Hilikka toteaa:

– Oleellista ja tärkeää on, että pappi on viivyttelemättä saatavilla. Kutsu kertoo, että meitä tarvitaan ja meitä uskaltaaan käyttää.

dessaan koskettavin tapaus: keskenmeno naistenklinikalla jouluaattona.

– Silloin tuli ajatelleeksi, kuinka kohtuutonta ja epäoikeudenmukaista sellainen on juuri jouluna, Hilikka muistelee ja kertoo käyneensä keskustelemassa kyseisen äidin kanssa useampaan kertaan. Myös sisätautien ja kirurgian klinikoilta sekä teho-osastolta tulee jouluisin yhteydenottoopyyntöjä.

Toiselta kantilta Hilikka on kokenut sairaalajoulun kolme vuotta sitten, kun oma puoliso oli joulun aikaan potilaana

Markku Näveri

TYKSin johtava sairaalapappi Hilikka Kakko-Helle saa tänä vuonna nauttia kotijoulusta ilman päivystysvelvollisuutta.

Eipä silti. Ei Hilikka koe joulupäivystystä velvollisuutena, joka haittaisi joulunviettoa, vaikka päivystääkin tuolloin 24 tuntia vuorokaudessa. Uransa aikana hän on ollut valmiudessa viitenätoista jouluna, viimeksi vuosi sitten.

Ja kuinka ollakaan, juuri viime jouluun osui surullisuus-

Olli Simellistä muotokuva

Esa Halsinaho

Turun yliopiston lastentautiopin professori ja TYKSin lastenklinikan ylilääkäri **Olli Simelliä** esittävä muotokuva paljastettiin juhlallisessa tilaisuudessa 28. lokakuuta. Taiteilija **Jarkko Rothin** maalaama taulu on sijoitettu lastenklinikan tiloihin osaksi Turun yliopiston kokoelmia.

Vuonna 1945 syntynyt professori Simell tunnetaan erityisesti menestyksekkästä tutkijaurastaan. Juhlapuheen pitänyt konservatiivisen tulosryhmän johtaja **Hanna Mäkäräinen** luonnehti häntä lasten terveyden asiantuntijaksi, joka on tutkinut suomalaisen tautiperintöön kuuluvia aineenvaihduntasairauksia, sepelvaltimotautiin riskitekijöitä, lasten ravitsemusta ja diabetesta.

Mäkäräinen kertoi, että Simellillä on tieteellisiä alkuperäisjulkaisuja yksi jokaiselle vuoden päivälle – nyt jo sitäkin enemmän. Hänen tutkimusryhmissään Turussa, Oulussa ja Tampereella toimii noin 70 päätoimista työntekijää. Hän on ohjannut 30 väitöskirjaa ja 15 on tekeillä. STRIP, DIPP ja TEDDY ovat Simellin lanseeraamia, monille tutuksi tulleita tutkimushankkeiden nimiä.

Monien luottamustoimiensa jatkoksi Simell valittiin hiljattain Mannerheimin Lastensuojeluliiton uudeksi puheenjohtajaksi.

TYKSILÄISTEN PAAVON PÄIVÄN PIKNIK-RISTEILY

25.1.2009

TARJOLLA TAMMIKUUN LOPPUMETREILLE

- AAMIAISTA ANTEILLE JA PÄIVÄRUOKAA PIRJOILLE
- TERVETULOA TIMOT JA TUIJAT
JAANA HENKILÖKUNTANEUVOSTOSTA
- MUSISOINTIA MIKOILLE JA MARJOILLE
JORMA RYHMÄ KAARINASTA
- TIUKKAA ASIAA JUSSEILLE JA KIRSEILLE
AKI, SAIRAANHOITOPPIIRISTÄ
- LÄHDE MATKALLE, SIELLÄ NÄET NIMITTÄIN
UUSIA JA VANHOJA,
ENTISIÄ JA TULEVIA NIMIÄ

200 NIMEÄ MAHTUU MUKAAN

- TYKSIIN A-SAIRAALAN KANTTIINISTA LÖYTYY
15.12.2008 ALKAEN LISTA, JOHON TARVITAAN OMA
NIMI JA SYNTYMÄVUOSI
- LISÄKSI TASARAHA 20,-

MUISTA

- NIMEÄ ITSESI LISTALLE JOUTUISASTI
- LÄHTIJÖIDEN PITÄÄ OLLA VIKING-TERMINAALISSA
25.1. VIIMEISTÄÄN KLO 8.15

NIMIEN YHTEENSOVITUKSESTA VASTAA

- TYKSIIN HENKILÖKUNTANEUVOSTO

YLEISKIRJEITÄ

Yleiskirje nro 29/2008, 24.10.2008

Henkilökunnan influenssarokotukset syksyllä 2008

Yleiskirje nro 28/2008, 23.10.2008

Avoimien virkojen ja toimien täyttö VSSH:ssä

Yleiskirje nro 27/2008, 24.10.2008

Työn vaativuuden arvioinnin kolmas kierros Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä

Yleiskirje nro 26/2008, 23.10.2008

Työkuormituksen selvittäminen ja työkyvyn arvioiminen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä

Yleiskirje nro 25/2008, 10.10.2008

Ennakköönestyksen järjestäminen sairaalassa

KIITOKSET

Lämpimät kiitokset kaikille, jotka monin tavoin muistitte minua vaihtaessani vapaalle 1.9. **Terttu Koskinen.**

MUUTA

Lasarettimuseo avoinna 17.12.

Turun Lasarettimuseo on auki Turun Lasaretin, nykyisen TYKSI:n, perustamispäivänä 17.12. klo 14–17. Sairaalan perustamisesta tulee tuolloin kuluneeksi 252 vuotta. Tervetuloa tutustumaan.

Uusia henkilökunta-alennuksia

- Hoitopiste Inkivääri
- Länsikeskuksen Intersport
- Sats-kuntokeskus

Nämä ja muut tarjoukset VSSH:n henkilöstölle löytyvät intranetistä: ilmoitustaulu -> henkilökunta-alennukset.

PALKITTUJA

Kliininen silmä Pekka Makkoselle Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan Vuoden kliininen silmä 2008 -palkinnon on saanut suunnittelija,

terveystieteiden maisteri **Pekka Makkonen** kehittämästään ennaltaehkäisevästä toimintamallista aggressiivisen potilaan kohtaamisessa.

Pekka Makkonen työskentelee VSSH:n psykiatrian tulosalueen Halikon sairaalassa suunnittelijana. Palkintoperustelujen mukaan hän on yhdistänyt koulutuksessa saamaansa tietoa taidokkaasti käytännön toimintaan ja sen kehittämiseen.

Pekka on ollut aktiivisesti mukana hoitotieteen laitoksen koordinoimassa hankkeessa, jossa on pyritty kehittämään psykiatrisen potilaan eristämiskäytäntöjä. Hän on kehittänyt yhdessä hoitohenkilökunnan kanssa vaihtoehtoisia toimintamuotoja pakkotoimien käytölle. Uusi prosessimalli aggressiivisen ja väkivaltaisen potilaan kohtaamiselle on levinnyt eri osastoille ja on jo nyt muuttanut perinteistä toimintakulttuuria.

Pekka pitää palkitsemista merkittävänä kunnianosoituksena koko psykiatriselle hoitotyölle. Kiitoksen hän haluaa osoittaa Turun yliopistolle, professori **Maritta Välimäelle** sekä aktiiviselle Halikon sairaalan työryhmälle.

– Ilman näiden panosta palkinto ei olisi ollut mahdollinen. Projektimme lähtökohdista on

ollut hoidon kehittäminen ja psykiatrisen potilaan tavoitteemme on, että pystymme tarjoamaan potilaille eettisesti laadukasta hoitoa ja vähentämään pakon käyttöä.

Erikoislääkärinkouluttaja-palkinto Yrsa Le Bellille

Turun yliopiston erikoishammaslääkärinkouluttajan palkinto on myönnetty erikoishammaslääkäri, dosentti **Yrsa Le Bellille** suusairauksien klinikalta.

Yrsa Le Bell on lehtorina vastannut erikoishammaslääkärinkoulutuksesta kliinisen hammashoidon alalla ja kehittänyt sitä koko nykymuotoisen koulutuksen ajan vuodesta 1985 lähtien. Häntä on myös usein kuultu koulutuksen asiantuntijana muissa Pohjoismaissa ja hän on toiminut muun muassa Euroopan unionin asiantuntijaorganisaatioissa.

Yrsa sanoo arvostavansa palkintoa todella suuresti ja ottavansa sen vastaan haasteena, sillä tekemistä riittää.

– Erikoishammaslääkärinkoulutuksen integroiminen yleiseen terveydenhuoltojärjestelmään vuonna 2000 aiheutti monia muutoksia silloin jo vakiintuneeseen koulutukseen. Suurimmat muutokset liittyivät koulutuksen hajauttamiseen, eli erikoistuvat hammaslääkärit palvelevat koulutusaikana eri työpisteissä kuten lääkäritkin.

– Tulkitsen huomionsoituksen myös tunnustukseksi hammaslääketieteen laitoksen kliinisen hammashoidon laaja-alaiselle koulutusohjelmalle. Olemme alusta lähtien kouluttaneet

laaja-alaisia erikoishammaslääkäreitä, jotka osaavat hoitaa vaikeitakin tapauksia kokonaisvaltaisesti ja huomioivat potilaan kokonaisuutena. Selvitysten mukaan sekä terveyskeskukset että sairaalat tarvitsevat nimenomaan laaja-alaisia erikoishammaslääkäreitä. Lisäksi koulutus vastaa mielestämme parhaiten erikoishammaslääkärinkoulutusta koskevan asetuksen henkeä.

Yrsa kiittää lämpimästi kaikkia opettajakollegojaan sekä erikoistumiskoulutuksessa olevia hammaslääkäreitä hyvästä yhteistyöstä.

Molemmat Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan dekaanin myöntämät palkinnot luovutettiin saajille Turun lääketiedepäivien avajaisissa Sigyn-salissa tiistaina 4.11.

Laatupalkinto hengitysvajepotilaiden hoidosta

Lääkäriunionin laatupalkinto jaettiin tänä vuonna kahden toimijan kesken. Toisen palkinnoista napasi Neuromuskulaarisen hengitysvajepotilaan arviointi, seuranta ja hoidon koordinointi -hanke Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiristä. Hankkeen veturina toimi osastonylilääkäri **Arno Vuori.**

Eräisiin lasten ja aikuisten neurologisiin sairauksiin liittyy usein hengitysvaje, joka heikentää potilaiden elämän laatua ja joka altistaa infektioille. Hankkeen tavoitteena oli hyvän hoidon saatavuuden ja nopeuden lisääminen, laadun ja moniammatillisen erityisosaamisen kohottaminen luomalla toimintaa koordinoiva verkosto ammattihenkilöistä sekä kokonaistaloudellisuus. Tärkeää hankkeessa oli myös hoidon porrastuksen toteuttaminen, potilaan informoiminen ja hänen mielipiteensä huomioon ottaminen hoidon suunnittelussa.

Muutamassa vuodessa hengitysvajepotilaiden tehohoito- ja sairaalahoidojaksojen määrä on vähentynyt huomattavasti. Nyt samalla rahalla voidaan hoitaa lähes kymmenkertainen määrä potilaita, jotka ovat seurantatiedostossa. Tutut potilaat on voitu hoitaa myös kriisitilanteissa lähes aina kotona nopean, asiantuntevan hoidon avulla yhteistyössä muun muassa perusterveydenhuollon kanssa. On myös pyritty siihen, että moniammatillisesti potilasta hoitavien ammattilaisten vaihtuvuus on pientä.

Airaksinen ansioitunut kardiologi

Turun yliopiston kardiologian professori, TYKSI:n sisätautien klinikan osastonylilääkäri **Juhani Airaksinen** on saanut Suomen Kardiologisen Seuran jakaman Pentti Halonen -tunnustuspalkinnon arvoltaan 8 000 euroa. Palkintoperustelujen mukaan Airaksisen osaaminen on poikkeuksellisen laaja-alaista ja häntä arvostetaan alallaan myös opetustyönsä ansiosta. Airaksinen on edistänyt suomalaista lääketiedettä varsinkin sydämen pallolaajennusten ja rytmihäiriöiden hoidon osalta.

Kardiologisen Seuran 40-vuotisjuhlapuraha 25 000 euroa on myönnetty Oulun yliopiston kardiologian professori Heikki Huikurin johtamalle tutkimusryhmälle. TYKSI:n kardiologian ja hematologian osastot sekä Turun Valtakunnallinen PET-keskus tekevät yhteistyötä ryhmän kanssa. Tutkimuskohteena on luuytimen kantasolujen käyttö akuutin sydäninfarktin aiheuttaman sydänlihaskivon hoidossa.

VÄITELLEITÄ

1. marraskuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Riikka Takalan** anestesiolgian ja tehohoidon alaan kuuluva väitöskirja, jonka suomenkielinen nimi on Kokeellinen ja kliininen tutkimus keuhkojen tulehdusvasteista sevofluraanianestesian jälkeen. Takala toimii erikoislääkärinä TYKSin anestesiolgian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikalla.

7. marraskuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Nea Kalleisen** väitöskirja suomenkieliseltä nimeltään Uni ja vaihdevuodet. Hormonihoito ja univaje. Väitös kuuluu fysiologian ja naistentautien alaan. Nea Kalleinen toimii erikoistuvana lääkärimä Salon aluesairaalassa.

15. marraskuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Marika Grönroosin** lastentautiopin alaan kuuluva väitöskirja suomenkieliseltä nimeltään Syöpähoitojen vaikutus munuaisten toimintaan lapsilla. Grönroos toimii erikoislääkärinä TYKSin lastenkllinikalla.

19. marraskuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Markus Heinimaan** psykiatrian alaan kuuluva väitöskirja suomenkieliseltä nimeltään Psykoosin kieliooppi. Heinimaa toimii erikoislääkärinä VSSHP:n psykiatrian tulosyksikössä.

21. marraskuuta tarkastettiin filosofian kandidaatti **Mika Teräksen** kliinisen fysiologian ja isotooppiilääketieteen alaan kuuluva väitöskirja suomenkieliseltä nimeltään Suorituskyvyn ja kuvausmenetelmien kehitys positroniemissiotomografiassa. Väittelijä toimii sairaalafysiikkona Valtakunnallisessa PET-keskuksessa.

21. marraskuuta tarkastettiin filosofian maisteri **Annika Elomaan** lastentautiopin alaan kuuluva väitöskirja, jonka suomenkielinen nimi on Bordetella pertussis - Rokotukset ja kantavaihtelu. Tuore tohtori toimii tutkijana TYKSin lastenkllinikalla.

28. marraskuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Ulla Anttalaisen** keuhkosairauksien ja fysiologian alaan kuuluva väitöskirja suomenkieliseltä nimeltään Naisten unenaikaiset hengityshäiriöt. Väittelijä toimii erikoislääkärinä TYKSin keuhkosairauksien klinikalla.

5. joulukuuta tarkastettiin lääketieteen lisensiaatti **Ilkka Koskivuon** kirurgian alaan kuuluva väitöskirja, jonka nimi on suomeksi Vartijasolmukebiopsia ja koko kehon positroniemissiotomografia ihomelanooman kliinisesti piilevien etäpesäkkeiden diagnostiikassa. Koskivuon toimii erikoislääkärinä TYKSin kirurgian klinikalla.

TYKS-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja, maaherra Rauno Saari (2. vasemmalta) luovutti säätiön ensimmäisen tunnustuspalkinnon Jorma Viikarille (vas.). Hotelli Marina Palacessa pidetyssä juhlavassa tilaisuudessa oli paikalla suurin osa apurahojen saajista sekä useita säätiön hallituksen ja valtuuskunnan edustajia ja lahjoituksen tehneitä henkilöitä. Kuvassa oikealla säätiön toiminnanjohtaja Olli Ruuskanen ja joukon keskellä hallituksen puheenjohtaja Risto Laalo.

TYKS-säätiöltä apurahoja ja tunnuspalkinto

TYKS-säätiö eli Turun yliopistollisen keskussairaalan koulutus- ja tutkimussäätiö jakoi 3.11.2008 yhteensä noin 90 000 euroa tutkimusapurahoina ja tunnustuspalkintona 24 sairaanhoitopiiriin ja yliopiston tutkijalle. Säätiön 15 000 euron tunnustuspalkinnon sai professori, ylilääkäri Jorma Viikari. Tutkimusapurahat olivat suuruudeltaan 2 500–8 000 euroa. Lisäksi säätiö myönsi joitakin pienempiä matka-apurahoja.

Perusteena myöntää palkinto Jorma Viikarille on hänen pitkään jatkunut korkeatasoinen ja aktiivinen tutkimustyö ja opetus Turun yliopistollisessa keskussairaalassa.

TYKS-Säätiön apurahat ja palkinto 3.11.2008

Erikoisala tai hanke	Saaja	Euroa
Reumataudit	Anne Roivainen	5000
Silmätaudit	Niko Setälä	8000
Urologia	Peter Boström	2500
Patologia	Kalle Alanen	2500
Hoitotiede	Sirkku Rankinen	2500
	Susanna Mört	4000
Lasten hematologia	Päivi Lähteenmäki	8000
	Minna Koskenvuo	8000
Koulutus, päivystäjän opas	Hanna Soukka	2500
Infektiotaudit	Miia Keinänen	2500
Neonatalogia	Anna Koskinen	2500
	Mikael Ekblad	2500
	Liisi Rautava	2500
Lasten infektiotaudit	Santtu Heinonen	2500
Hoitotiede, psykiatria	Olli Oranta	5000
Marita Vaisteen apurahat lasten diabeteksen tutkimukseen	Nora Tjurin, Mari Kesälä	3000
	Hanna Soukka	3000
	Olli Simell	3000
	Kirsi Näntö-Salonen	3000
Matti Hellen apuraha lasten psykiatriseen tutkimukseen	Terja Ristkari	2500
Hoitotiede, matka-apurahat	Sini Eloranta	240
	Tuire Mäki	340
TYKS-säätiön tunnuspalkinto	Jorma Viikari	15000
Yhteensä		90580

Liikuttavan kisan voittajat

Markku Näveri

Viime keväänä TYKSin henkilökuntaneuvosto käynnisti yksiköille "liikuttavan kisan" Pyöräile kävellen töihin. Kunniat alkuperäisideasta lankeaa teknisen huollon työpäällikölle **Tapani Kososelle**. Taustalla oli paitsi työhyvinvointi, huoli sairaalanmäen parkkipaikkojen riittävydestä ja sen kartoitus, millä pelillä töihin tullaan. Kisassa mitattiin, kuinka moni työntekijä taittoi päivittäin työmatkansa fillarilla, jalan, omalla autolla tai bussilla.

Kilpailuaika oli kesäkuun alusta syyskuun loppuun, ja HKN:n kutsuun vastasi kaikkiaan 37 osastoa/yksikköä. Palkinnot jakaneet **Jaana Dalén** ja **Jussi Rantanen** muistuttivat kisan olleen leikkimielinen, siksi ei käytössä ollut tarkkoja kilpailulomakkeita, ja sen vuoksi taas yksiköiltä tuli osin niin mielikuvituksellisia vastauksia, että jury sai käyttää osaavinta luovuuttaan pisteitä ynnäillessään. Myös henkilöstömäärältään kovin erilaisten osastojen vertailu osoittautui työlääksi.

Neljä ensimmäistä palkintoa aktiivisesta osallistumisesta jaettiin kahvitilaisuudessa 1. joulukuuta. Ne menivät osasto 311:lle, laitoshuollolle, osasto 963:lle ja lääkehuollolle. Voittajat saivat kunniakirjat, turvaliivit ja kakkukahvilahjakortit. Liikutetaan kisan merkeissä myös ensi vuonna, on Dalénin Jaanan mukaan vielä mietinnässä.

Harrastuksena korttien keräily

Mikael Soininen

Pirkko Soininen

Raision sairaalan ammattimies **Esa Salmisella** on erikoinen harrastus: mies keräilee Raisio-aiheisia postikortteja. Kokoelma on kasvanut jo huikkeisiin mittoihin.

Esa Salminen hurautti postikortteihin vahingossa, kun käteen osui kolmetoista vuotta sitten kirpputorilla vanha Raisio-kortti.

– Kortti oli vuodelta 1916 ja maksoi muistaakseni silloin noin 50 markkaa. Ostin kortin ja sille tiellä jäin, hän kertoo.

Nyt Salmisen kokoelmissa on huikat noin 800 Raisio-postikorttia. Vanhimmat ovat viime vuosisadan vaihteesta. Kokoelmassa on sekä maisemakortteja että raisiolaisen taiteilijoiden piirtämiä kortteja. Myös raisiolainen musiikkihistoria esittäytyy.

– Eniten korteissa on kuvattu Raision kirkkoa. Toiseksi suosituin aihe ovat muut julkiset rakennukset lukiosta kunnantalon.

Mukana harvinaisuuksia

Salminen on ollut ammattimiehenä Raision sairaalassa parikymmentä vuotta, sitä ennen samanlainen työrupeama kului telakalla.

– Olen asunut vuodesta 1954 asti Raisiossa, joten monet korteissa esiintyneet paikat ovat tuttuja. Historia kiinnostaa minua ja usein luenkin Raision historiaa ja tutkin kortteja siinä valossa.

Kortteja Esa etsii tavallisista huutokaupoista ja internetin huutokaupoista, kirpputoreilta, postimerkkiliikkeiden huutokaupoista, antikvariateista ja kuolinpesistä. Paljon kortteja tulee myös kontaktiverkoston kautta. Keräilijät ovat hyvin verkostuneita ja tietävät, mitä kukakin keräilee. Kaveria ollaan aina valmiita jelpimään.

– Keräilijät eivät ole kilpailuhenkisiä. Kerromme avoimesti, mitä keräämme ja mitä kokoelmistamme vielä puuttuu, Esa kertoo.

Kortit luokitellaan niiden harvinaisuusasteen mukaan viiteen eri luokkaan. Esan kokoelmissa on muutamia viidennen harvinaisuusluokan kortteja. Näistä hän on myös valmis maksamaan, jopa satakin euroa.

Esan kokoelma on ollut mukana myös kilpailunäyttelyissä.

Tarjotkaa kortteja

Keräilyn voisi kuvitella olevan yksinäinen harrastus, mutta sitä se ei suinkaan ole. Keräilijät ovat järjestäytyneet yhdistyksiksi, joista merkittävin on Suomen Postikorttiyhdistys Apollo. Esa kiertele myös ympäri Suomea erilaisissa keräilytapahtumissa.

– Jo pikkupoikana keräilin postimerkkejä. Aikoinaan yhdistys- ja luottamustoiminta vei aikaa keräilyltä, mutta viimeiset viisitoista vuotta olen panostanut keräilyyn oikein tosissani.

Aikaa harrastus ottaa noin yhden illan viikossa. Tuolloin Esa vetäytyy yläkerran huoneeseen, joka on pyhitetty keräilyharrastukselle. Miestä on turha odottaa muutamaan tuntiin alakertaan, sillä kokoelmien järjestely ja netissä surffailu vie täysin mukanaan.

Postikortteja ei suinkaan tungeta mihinkään pahlilootaan, vaan kokoelmaan kuuluvat kortit kerätään kansioihin ja kiinnitetään valokuvakulmilla happovapaalle paperille selitystekstien kera.

Kokoelma karttuu edelleen säännöllisesti. Juuri haastateltua edeltävänä sunnuntaina Esa oli saanut käsiinsä kaksi uutta Raisio-korttia.

– Vanhoja kortteja, eli ennen vuotta 1950 ilmestyneitä, on vaikea löytää. On sääli, että ihmiset hävittävät kortteja. Kuolinpesistäkin kortit heitetään usein roskiin, ennen kuin pesä annetaan jollekin osto- ja myyntiliikkeelle.

Salmisen perheessä keräily on verissä – onneksi, sillä säästöpersoita keräävä vaimo ymmärtää taatusti paremmin miehen keräilyvimmaa, kun harrastaa itsekin keräilyä. Yhdessä Salmiset keräävät Thaimaa-postikortteja ja lapsenlapsille kerätään suomalaisia postimerkkejä ja kiiltokuvia.

– Kokoelmastani puuttuu muutama helmi, muun muassa kortti vartiovene Raisiosta, jolla olen itse palvellut, Esa mainitsee.

Esa toivoo, että kaikki lukijat voisivat olla yhteydessä häneen, jos heillä on hallussaan Raisio-kortteja (tai muuta Raisio-aiheista tavaraa), joista he olisivat valmiita luopumaan. Esan sähköposti on esa.salminen@tyks.fi

SuPerilaiset juhlivat iloisissa tunnelmissa

Kaisa Riikilä

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer on viettänyt 60-vuotisjuhlavuottaan. Liiton varsinaissuomalaiset jäsenet kokoontuivat 19. päivä marraskuuta noin viiden sadan hengen voimalla juhlimaan liittoaan Turun virastotalolle. Ilta kului kuulumisia vaihtaen. Liiton puheenjohtajan **Juhani Palomäki** muistutti, että ilta kannattaa varata juhlalle, vakavampia, liiton työtä koskevia aiheita ehti miettimään muulloinkin.

Mikael Soininen

Juhlatoimikuntaa vetänyt Jaana Dalén kertoi, että illan suunnittelussa ja toteutuksessa kului aikaa koko syksy. Hyvillä mielin hän tarkasteli illan annista nauttimaan saapunutta suurta jäsenjoukkoa. – Olemme kutsuneet paikalle muutamia työnantajien ja oppilaitosten edustajia. Muuten kaikki vieraat ovat omaa jäsenkuntaamme. Jaana Dalén oli toiveikas oman alansa tulevaisuuden suhteen. Hän sanoi, että virkamuutoksistakin huolimatta superilaisten osuus on Varsinais-Suomessakin kasvanut ja hän arvioi, että uhkaava hoitajapula parantaa alan ammattilaisten arvostusta.

Saara Lindholm (vas.) ja Eila Ratia työskentelevät Portsakodissa. Nuoret naiset kertovat olevansa tyytyväisiä työhönsä mutta eivät palkkaansa. Saara toteaa, että hän tienaisi paremmin ajamalla vaikka rekkaa. Eila taas huomauttaa, että jos työntekijöitä olisi enemmän, ihmiset jaksaisivat paremmin. Parasta työssä Eilan mukaan on se, että saa tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa. Saara kertoo potilailta saatavan palautteen lämmittävän mieltä. Niiden avulla jaksaa kummasti.

Vuokko Happonen (vas.) ja Merja Maasalo olivat saapuneet juhlaan Aurasta, jossa he työskentelevät hoivakodissa. Merja on ollut alalla vuodesta -77 ja kertoo sinä aikana työnkuvan vaihtuneen melkoisesti ja myös nimikkeet ovat vaihtuneet. Vuokko taas on ammatinvaihdoksen kautta päätenyt alalle vuonna -99. Hän päätti hakeutua alalle, jossa varmasti riittää töitä.

Merja ja Vuokko ovat tyytyväisiä työhönsä. He ovat osa pientä työyhteisöä, jossa jokaisella on paljon vastuuta. Merja muun muassa kertoo työllistojen tekemisen kuuluvan hänelle ja molemmat osallistuvat lääkkeiden jakeluun. Parasta työssä on ihmisläheisyys.

Superin puheenjohtaja Juhani Palomäki toteaa, että juhlan tehtävänä on kohottaa yhteishenkeä ja osoittaa, että välitämme toisistamme. Hän on kiertänyt pitkin vuotta vastaavissa tilaisuuksissa eri puolilla Suomea ja tunnelma on kaikkialla ollut loistava. – Nämä illat kuluvat menneitä muistella. Täällä emme tee työtä, vaan tarkoitus on juhlaa ja nauttia toistemme seurasta.